

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районының
Арча шәһәр муниципаль берәмлеге
Арча шәһәр Советы
422000, Арча ш. Совет майданы, 27
тел. 3-16-25, 3-12-35

Муниципальное образование
город Арск
Арского муниципального района
Республики Татарстан
Совет города Арск
422000, г. Арск, площадь Советская, 27
тел. 3-16-25, 3-12-35

**Арча шәһәр Советы
каrarы**

« 01 » ноябрь 2016 ел

№ 48

**Арча шәһәр Советының 29.11.2012 №58 карары белән расланган
Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре"
муниципаль берәмлеген төзү һәм жирдән файдалану кагыйдәләренә
үзгәрешләр кертү турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131 номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген төзү һәм жирдән файдалану Кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәгълүматны тыңлаганнан һәм тикшергәннән соң, Татарстан Республикасы Арча районы прокурорының 02.02.2016 № 02-08-04-27/16 кәргән тәкъдименә бәйлә рәвештә, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектына эзерләү комиссиясе бәяләмәсен һәм 29.08.2016 елны үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтижеләрен исәпкә алып, Арча шәһәр Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Арча шәһәр Советының 29.11.2012 ел, №58 карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүгә һәм кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3.Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненән үз көченә керә.

4.Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

Арча шәһәре муниципаль
берәмлеге башлыгы,
Арча шәһәре Советы рәисе

И.Г. Нуриев

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре»
муниципаль берәмлеген төзү һәм жирдән файдалану кагыйдәләре**

2016 ел

Эчтәлек

КЕРЕШ

**I өлеш. шәһәр төзелешен зоналаштыру нигезендә жирдән файдалануны һәм
төзелешләрне жайга салу тәртибе**

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Мәкалә 1. Бу кагыйдәләрдә кулланылган төп төшенчәләр

2 нче мәкалә. Кагыйдәләрне кертү нигезләре, билгеләү һәм составы

3 нче мәкалә. Шәһәр төзелешен көйләү линияләре

- 4 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану
5 нче мәкалә. Earthирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы
6 Статъя. Кагыйдәләрне бозган өчен жаваплылык

2 нче бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелеш буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләрдә катнашучылар

- 7 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше объектлары һәм субъектлары
8 нче мәкалә. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Советының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре
9 Статъя."Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре
10 Статъя. Жирдән файдалану һәм төзелеш буенча Комиссия

3 нче бүлек. Законнар кабул ителгәнче барлыкка килгән күчәмсез милекне куллану хокуклары

- 11 Статъя. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы Гомуми нигезләмәләр
12 нче мәкалә. Кагыйдәләргә туры килмәгән күчәмсез милек объектларын куллану һәм төзү

4 нче бүлек. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә куллану өчен рөхсәт. Капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт

- 13 Статъя. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.
14 Статъя. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү тәртибе
15 Статъя. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт алу тәртибе
16 Статъя. Гавами тыңлаулар үткәрү

5 нче бүлек. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында консолидацияләгән һәм республика бюджетына кергән жир кишәрлекләрен арендалаган өчен кергән табыш нәтижәләре ясалды.

- 17 нче мәкалә. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.
18 нче мәкалә. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.
19 Статъя. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы командасы өстәл теннисы ярышларында катнашты
20 Статъя. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау

6 нчы бүлек. Ижтимагый куллану чикләрен билгеләү, үзгәртү, төзәтү, аларны куллану

- 21 Статъя. Халык алдында куллану жирлэре турында Гомуми нигезлэмэлэр
22 нче мэкэлэ. Ижтимагый куллану жирлэренен чиклэрен билгеләү һәм үзгәртү
23 Статъя. Халык алдында куллану жирлэренен чиклэрен билгеләү
24 Статъя. Гомуми файдаланудагы территориялэрдән һәм шәһәр төзелеше
регламентлары билгеләнмэгән жир кишәрлеклэреннән файдалану

7 нче бүлек. Күчәмсез милек төзелеше

- 25 Статъя. Күчәмсез милекне төзү хокукы һәм аны тормышка ашыру өчен нигез.
Төзелеш күчәмсез милек төрлэре
26 Статъя. Проект документларын эзерләү
27 Статъя. Төзелешкә рөхсәт бирү
28 Статъя. Төзелеш, реконструкция, капитал ремонт
29 Статъя. Объектны кабул итү һәм объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү

8 нче бүлек. Йомгаклау нигезлэмэлэре

- 30 Статъя. Әлеге кагыйдэлэргә үзгәрешлэр кертү тәртибе
31 Статъя. Кагыйдэлэр кертү турында

I ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ МАХСУС КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНА КАРТАЛАРЫ

9 нчы бүлек. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелеше
зоналаштыру картасы

32 Статъя. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы

10 нчы бүлек. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясеннән
файдалануның аерым шартлары булган зоналар карталары

33 Статъя. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориялэреннән
файдалануның аерым шартлары булган зона чиклэре картасы (антропоген
чиклэлүлэр)

Мэкэлэ 33.1. »Арча шәһәре " муниципаль берәмлеге территориясеннән
файдалануның аерым шартлары булган зона чиклэре картасы

34 Статъя. Мэдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чиклэлүлэр гамәлдә
булу зоналары картасы

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

11 нче бүлек. Күчәмсез милек төрлэренен һәм параметрларының өлешендә шәһәр
төзелеше регламентлары

35 Статъя. Шәһәр төзелеше зоналары картасында билгелэнгән территориаль
зоналар төрлэре

36 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Торак зоналары.

37 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

38 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Житештерү һәм коммуналь өлкэлэр.

39 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Транспорт һәм инженерлык
инфраструктурасы зонасы.

40 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Ял итү зоналары

41 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы куллану объектлары зоналары

42 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус максат зоналары

12 нче бүлек. Территорияләрне махсус шартлар белән файдалану зоналары белән билгеләнгән күчемсез милектән файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары

43 нче мәкалә. Санитар-экологик һәм табигый шартлар буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналарда билгеләнгән күчемсез милекне куллануны чикләү тасвирламасы

44 нче мәкалә. Территорияләрне махсус куллану шартлары булган зоналар тарафыннан билгеләнгән күчемсез милекне куллануны чикләү (табигый чикләүләр) тасвирламасы

45 нче мәкалә. Ижтимагый уңайлыklar зоналары

13 нче бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган төп жирләрне билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрне билгеләү

46 Статъя. Гомуми файдаланудагы төп территорияләрне һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрне билгеләү

47 нче мәкалә. Сызыклы объектлар белән мәшгуль жирләр

Кушымта:

1. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы (1 нче кушымта)

2. «Арча шәһәре "муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы (антропоген чикләүләр)" (2 нче кушымта)

3. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы (3 нче кушымта)

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – кагыйдәләр) - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенәң норматив-хокукий акты (алга таба-кагыйдәләр) – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенәң һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасының Арча муниципаль районы Уставы (алга таба - Арча муниципаль районы) һәм «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнгән.

Әлеге кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибен һәм гамәлдәге законнар, жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукий актлары нигезендә аларга үзгәрешләр кертү тәртибен билгели,

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясеннән гармонияле тормыш эшчәнлеге мохитен формалаштыру, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен планлаштыру, төзү һәм төзекләндерү, торак төзелеше программаларын үстерү максатында рациональ файдалану шартларын тудыра. социаль, инженер-транспорт инфраструктурасы, табигатьтән сакчыл файдалану.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 ст. Бу кагыйдәләрдә кулланылган төп төшенчәләр

Бу кагыйдәләр түбәндәге төп төшенчәләргә куллана:

төзекләндерү – эшләр жыелмасы (территорияне инженер эзерләү, юллар урнаштыру, коммуналь челтәрләргә һәм су белән тәэмин итү, канализация, энергия белән тәэмин итү корылмаларын үстерү һ. б.) һәм чаралар (территорияне чистарту, киптерү һәм яшелләндерү, микроклиматны яхшырту, һава бассейнын, ачык сулыкларны һәм туфракны пычратудан саклау, санитар чистарту, шау-шу дәрәжәсен киметү һ. б.), теге яки бу территорияне төзү һәм билгеләнгән тәртиптә нормаль файдалану өчен яраклы хәлгә китерү, халыкның сәламәт, уңайлы һәм мәдәни тормыш шартларын булдыру максатыннан тормышка ашырыла;

рөхсәт ителгән күчәмсез милек төрләре-эшчәнлек төрләре, объектлар, аларны жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру элгә эшчәнлек төрләрен һәм объектларны элгә Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составында законнар, элгә кагыйдәләр, башка норматив - техник актлар, Норматив-техник документлар белән билгеләнгән таләпләргә мәжбүри үтәү шарты белән тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеш регламентлары составында атау нигезендә рөхсәт ителә. Рөхсәт ителгән милек төрләренә рөхсәт ителгән төп куллану, шартлы куллану, рөхсәт ителгән рөхсәт ителгән куллану, рөхсәт ителгән куллану төрләре керә;

рөхсәт ителгән Күчәмсез милектән файдалануның ярдәмче төрләре-эшчәнлек төрләре, объектлар, элгә эшчәнлек төрләрен һәм объектларны элгә Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составында поименияләү нигезендә гамәлгә ашырырга һәм урнаштырырга рөхсәт ителә, шул ук вакытта мондый эшчәнлек төрләре, объектлар күчәмсез мөлкәттән рөхсәт ителгән һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм гамәлгә ашырыла алар белән бергә;

жир кишәрлекләрен дәүләт кадастр исәбенә алу-жир кишәрлекләренә бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуальләштерү, шуның нәтижәсендә һәр жир кишәрлеге мондый характеристикалар ала, алар аны бертөрле башка жир кишәрлекләреннән бүлеп бирергә һәм сыйфатлы һәм икътисади баяләүне тормышка ашырырга мөмкинлек бирә;

шәһәр төзелеш документлары-территориаль планлаштыру документлары, территориаль планлаштыру документларын тормышка ашыру планнары, элгә кагыйдәләр, территорияне планлаштыру буенча документлар (территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межанлау проектлары, жир кишәрлекләренә шәһәр төзелеш планнары);

шәһәр төзелеш регламенты – тиешле территориаль зона чикләрендә элгә Кагыйдәләр белән билгеләнгән жир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре, шулай ук жир кишәрлекләргә өстендә һәм өслегендә урнашкан һәм аларны төзү һәм аннан соң капитал төзелеш объектларыннан файдалану процессында кулланыла торган төрләр, жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары, шулай ук жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү;

жир кишәрлекләрен шәһәр төзелеш эзерлеге – дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, кызыксынган затлар тарафыннан комплекслы үзләштерү һәм үстерү

территорияләре чикләрен, аларны формалаштыру һәм формалаштырылган жир кишәрлекләренә хокуклар бирү өчен жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, шулай ук мондый йортлардагы биналарның милекчеләренә формалашкан күпфатирлы йортларның гомуми милек хокукларын бирү буенча эшчәнлек алып барыла;

жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы – территорияне межанлау проекты составында яисә аерым документ рәвешендә эзерләнә торган, жир кишәрлегенән файдалану рөхсәт ителгән чикләр турындагы мәгълүматны һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 44 статьясындагы 3 өлешә нигезендә жир кишәрлеге чикләрен билгеләү өчен кулланыла торган, дәүләт һәм муниципаль жирләр составынан территорияне планлаштыру аша бүлеп бирелгән жир кишәрлеге чикләрен билгеләү, төзелеш өчен проект документациясен эшләү, төзелешкә рөхсәт бирү, рөхсәтләр бирү, жир кишәрлекләре чикләрен объектны файдалануга тапшыру;

төзүче-үзенә караган жир кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны, шулай ук инженерлык эзләнүләрен башкаруны, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау өчен проект документациясен эзерләүне тәмин итүче физик яки юридик зат;

заказ бирүче – төзүче тарафыннан вәкаләтле физик яки юридик зат, төзелеш, реконструкцияне эзерләгәндә һәм гамәлгә ашырганда төзүче мәнфәгатьләрен яклый, шул исәптән төзүче исемнән башкаручылар, подрядчылар белән килешүләр төзүне, эшләрен башкару һәм кабул итү стадиясендә контрольне гамәлгә ашыруны тәмин итә;

жир кишәрлеге-жир кишәрлекләренә жир кишәрлекләренә хокукларны дәүләти теркәү документларында һәм жир кадастрында чагылдырылган Чикләре, майданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир өслегенә бер өлешә;

территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналар-Россия Федерациясе халыкларының сакланучы, санитар - сак зоналары, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары (алга таба-мәдәни мирас объектлары), су саклау зоналары, эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarын саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

инвестор-уртак эшчәнлек турында шартнамә нигезендә төзелә торган һәм юридик затлар берләшмәсенә юридик заты статусына ия булмаган физик һәм юридик затлар, дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, шулай ук эшкүарлык эшчәнлегенә чит ил субъектлары;

территорияләрне планлаштыру проектлары аша билгеләнә торган һәм гомуми файдаланудагы территорияләрнең (юллар, урамнар, юллар, юллар, юллар, майданнар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, башка объектлар һәм чикләнмәгән затлар даирәсеннән файдаланучы территорияләр) гамәлдәге, планлаштырыла торган (үзгәртелә торган, яңа төзелә торган) чикләрен (чикләнмәгән затлар даирәсе), электр линияләре, элемент линияләре урнашкан жир кишәрлекләре чикләрен (шул исәптән линия – кабель корылмалары), торба үткәргечләре, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар (алга таба – сызыклы объектлар);

линия объектлары-электр линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торбалар, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

рөхсәт ителгән күчмәсез мөлкәттән файдалануның төп төрләре-эшчәнлек төрләре, объектлар, аларны жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру бу төр эшчәнлек һәм объектларны элге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составында тиешле территорияль зоналарга карата куллану нигезендә рөхсәт ителә, шул ук вакытта мондый эшчәнлек төрләрен һәм объектларны сайлау жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына хокук ияләре тарафыннан техник регламент таләпләрен үтәү шартларында өстәмә рөхсәтләр һәм килештерүләр булмаган килеш мөстәкыйль гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән сайлау хокукы өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка дәүләт

хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына, дэүлэт һәм муниципаль учреждениелэргэ, дэүлэт һәм муниципаль унитар предприятиелэргэ кагылмый;

саклау зонасы-махсус куллану шартлары булган территория, ул Россия Федерациясе законнары белән билгелэнгән тәртиптә сакны тээмин итү, нормаль эксплуатацияләү шартларын һәм аның тирәсэндәге объектларга зыян китерү мөмкинлеген бетерү максатларында билгеләнә;

күчәмсез милектән рөхсәт ителгән файдалану – күчәмсез милекне шәһәр төзелеше регламенты, закон нигезендә билгелэнгән күчәмсез милекне куллануга чикләүләр, шулай ук жәмәгать сервитутлары нигезендә куллану;

санитар-саклау зонасы-махсус куллану режимы булган махсус территория, ул яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясаучы объектлар һәм производстволар тирәсэндә билгеләнә һәм атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрануның гигиена нормативлары белән билгелэнгән кыйммәтлэргә кадәр кимүен тээмин итә;

сервитут хосусый - чит жир кишәрлегеннән чиклэнгән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә генә тээмин ителә алмаган кирәкле коммуникацияләрне һәм башка ихтыяжларны узун, салу һәм эксплуатацияләү өчен), ул суд килешүе яисә карары нигезендә билгеләнә;

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жәмәгать тыңлаулары нәтижәләрен исәпкә алып, жирле үзидарэ органының норматив хокукый акты белән билгелэнгән, эгәр бу жир кишәрлекләрен тартып алмыйча Дэүлэт, жирле үзидарэ яки жирле халык мәнфәгатьләрен тээмин итү өчен кирәк булса;

территориаль зона-әлеге Кагыйдәләрдә чикләр билгелэнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгелэнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләр-чикләнмәгән затлар даирәсеннән файдаланучы территорияләр (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар);

аукционнар-жир участкалары һәм капитал төзелеш объектлары белән идарә итү, файдалану, идарә итү хокукларын, төрле билгеләнештәге капитал төзелеш объектларын төзү хокукларын, аукцион яки конкурс рәвешендә сатып алу өчен шартнамә төзү ысулы;
2 ст. Кагыйдәләрне кертү нигезләре, билгеләү һәм составы

1. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертә, ул «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенен тотрыклы үсеше, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау өчен шәһәр төзелешен зоналаштыруга нигезләнә; гражданның хокукларын яклау һәм физик һәм юридик затларның хокукларын гамәлгә ашыру процессында тигезлекне тээмин итү. жирдән файдалану һәм төзелеш; жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре һәм шартлары турында ачык мәгълүмат белән тээмин итү, аларда капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау; капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү максатыннан дэүлэт һәм муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрен бирү өчен документлар эзерләү; төзелгән территорияләрне үстерү; капитал төзелеш объектларын төзү һәм аннан соң файдалану тәмамланган төзүчеләреннән төзелеш ниятләреннән шәһәр төзелеше регламентларына туры килүен тикшереп тору.

2. Жирдән файдалануны һәм шәһәр төзелешен жайга салу системасын кертү максатлары булып тора:

1) «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен тотрыклы үстерү, жирлек территориясенен тарихи һәм табигый үзгәртүләрен, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау өчен шартлар тудыру;

2) " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү, шул исәптән
ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү
буенча комиссия утырышы булды.;

4) инвестицияләр җәлеп итү өчен шәһәр төзелеше шартларын булдыру, шул исәптән юл
белән дә

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның ин
нәтиҗәле төрләрен сайлап алу мөмкинлеген бирү.

3. Әлеге кагыйдәләр буенча эшчәнлекне регламентлый:

- физик һәм юридик затларга дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан бүлеп бирелә
торган территорияләргә һәм жир кишәрлекләрен шәһәр төзелеше эзерләве;

- жир чикләрен билгеләү, үзгәртү, теркәү һәм алардан файдалану;

- шәһәр төзелеше эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча ачык тыңлаулар үткөрү;

- дәүләт яки муниципаль ихтыяҗлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу, гавами
сервитутлар билгеләү турында карарлар кабул итү өчен шәһәр төзелеше нигезләрен
эзерләү;

- проект документларын килештерү;

- төзелешкә рөхсәт, яңа төзелгән, реконструкциялэнгән объектларны файдалануга
тапшыруга рөхсәтләр бирү;

- күчмәсез миләктән файдалануны һәм төзелеш үзгәрешләрен, законнарда билгелэнгән
очрақларда һәм тәртиптә штраф санкцияләрен куллануны тикшереп торырга.

4. Чын кагыйдәләр белән бергә кулланыла:

– техник регламентлар (билгелэнгән тәртиптә үз көченә кергәнчә - «техник жайга салу
турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы
килми торган өлешендә норматив техник документлар), капитал төзелеш объектларының
куркынычсызлыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итү, мөлкәтне саклау, әйләнә-тирә
табигый мохитне һәм мэдәни мирас объектларын саклау максатларында законнар
нигезендә кабул ителгән;

- жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләргә буенча "Арча шәһәре"
муниципаль берәмлегенә башка муниципаль хокукый актлары белән. Әлеге актлар әлеге
Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

5. Чын кагыйдәләр:

- аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

- шәһәр төзелеше регламентлары;

- шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

- территорияләргә махсус шартлар белән файдалану зоналары карталары.

5.1. Чын кагыйдәләр преамбуладан, I, II, III өлешләрдән һәм кушымталардан тора.

6. Әлеге кагыйдәләр «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә дәүләт
хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, шәһәр
төзелеше эшчәнлегенә гамәлгә ашыручы, көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи
затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

7. Әлеге кагыйдәләр шәһәр төзелеше зоналаштыру картасын исәпкә алып, «Арча шәһәре»
муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә гамәлдә (1 нче кушымта).

3 нче мәкалә. Шәһәр төзелешен көйләү линияләре

1. Шәһәр төзелешен жайга салу линияләре территорияләргә планлаштыру һәм межанлау
проектлары, шулай ук санитар-саклау зоналары проектлары, тарих һәм мэдәният
һәйкәлләрен саклау зоналары проектлары һ. б. белән билгеләнә.

2. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен жайга
салуның түбәндәге линияләре эшли:

- кызыл сызыклар;

- төзелеш көйләү линияләре;
  - гамәлдәге һәм проектлаштырыла торган инженер корылымаларының һәм коммуникацияләренең техник (саклау) зоналары чикләре;
  - саклана торган шәһәр (шул исәптән табигый) зһафт зоналары чикләре.
3. Шәһәр төзелешен жайга салу линияләрен билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару өчен нигез булып территорияне планлаштыру буенча расланган документлар тора.
4. Шәһәр төзелеше жайга салу линияләре законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә расланган тәртиптә территорияне планлаштыру буенча документларны үтәү өчен мәжбүри.
5. "Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты (Алга таба-Башкарма комитет) шәһәр төзелешен жайга салуның барлык гамәлдәге линияләрен топографик планнарға кертүне һәм сорала торган территориядә гамәлдә булган барлык шәһәр төзелеше жайга салу линияләре турында тулы мәгълүматны үз эченә алган кызыксынган юридик һәм физик затларға топографик планнар бирүне тәмин итә.

4 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.
2. Шәһәр төзелеше регламентлары исәпкә алып билгеләнә:
  - территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану;
  - жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле территорияль зонасы чикләрендә берләштерү мөмкинлекләре;
  - "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенң Генераль планында билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш характеристикалары;
  - территорияль зоналар төрләре;
  - мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча саклаулы табигый территорияләрне, башка табигый объектларны саклау таләпләре.
3. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренң хокукый режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм астындагы бар нәрсә кебек, аларны төзү һәм аннан соң капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла. Шәһәр төзелеше Регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелеше зоналары картасында билгеләнгән территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.
4. Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелеше Регламентының гамәлдә булуы жир кишәрлекләренә кагылмый:
  - Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары булып ачылган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә, реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру режимнары турында яңа ачылган карарлар, мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә мирас;
  - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;
  - Транспорт һәм инженер-техник коммуникацияләр, шул исәптән тимер юллар, автомобиль магистральләре, урамнар, юллар, юллар, башка линияле объектлар, алардан файдалану аларның шәхси максатлары белән билгеләнә;
  - файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.
5. Шәһәр төзелеше регламенты үз эченә ала:
  - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- рөхсәт ителгән куллану параметрлары-жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары;

- жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү.

6. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләре:

1) рөхсәт ителгән төп куллану;

2) шартлы куллану төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән төп куллану төрләренә һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләренә карата гына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла.

7. Төзекләндерү объектлары, инженер-техник объектлар, корымалар һәм коммуникациялар күчәмсез милектән файдалануны гамәлгә ашыруны тәмин итә, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән һәрвакыт рөхсәт ителә (ә билгеләнгән тәртиптә алар үз көченә кәргәнче – «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар).

Планлаштыру структурасының бер яки берничә элементы территориясе чикләрендә капитал төзелеш объектларының эшләвен һәм нормаль эксплуатациясен тәмин итү өчен билгеләнгән инженер-техник объектлар, корымалар, санитария-саклау, башка саклау зоналарын билгеләү белән аерым жир участогы таләп итә торган, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

5 ст. Earthirdән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм булуы. Физик һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы

1. Әлеге кагыйдәләр, алар составына кәргән барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият һәм идарә органнарының вазыйфай затлары, шулай ук жирле үзидарә органнарының шәһәр төзелеш эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешен контрольдә тотучы органнар өчен ачык.

2. Башкарма комитет әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген бирә:

- бу кагыйдәләргә жирле массакүләм мәгълүмат чараларында бастыру, аларны махсус тираж белән бастыру һәм кызыксынган кешеләргә ачык сату;

- әлеге кагыйдәләргә «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә яки Арча муниципаль районының «Интернет»челтәрендә урнаштыру;

- «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу өлкәсендә вәкаләтле башкарма комитетта, башка органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта таныштыру мөмкинлеген булдыру;

- физик һәм юридик затларга әлеге кагыйдәләрдән өзәмтәләр, шулай ук кирәкле күчәремәләргә, шул исәптән жирдән файдалану һәм аерым жир участкаларына һәм планлаштыру структурасы элементларына карата төзелеш шартларын характерлаучы картографик документларның һәм аларның фрагментларының күчәремәләргә бирү мөмкинлеген тәмин итү. Күрсәтелгән хезмәтләргә бәясә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

3. Гражданныр гамәлдәгә законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләргә буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хоуклы.

4. Гражданныр, аларның берләшмәләргә һәм юридик затлар, шәһәр төзелеш документларын раслаганчы, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегә территориясендә шәһәр төзелеш эшчәнлегә мәсьәләләргә буенча фикер алышырга, тәкъдимнәр кертәргә һәм карарлар әзәрләүдә катнашырга хоуклы.

5. Гражданнарның, аларның берләшмәләренен һәм юридик затларның шәһәр төзелешне эшчәнлегенә өлкәсендәге карарлар турында фикер алышуда һәм кабул итүдә катнашуы түбәндәге формаларда гамәлгә ашырыла:

- гражданнарның жылышларында (жыеннарында) катнашу;
- гавами тыңлауларда катнашу;
- үз акчалары хисабына шәһәр төзелешне документларына бәйсез экспертизалар үткәру;

- гамәлдәге законнарда билгеләнгән башка формаларда.

6. Гражданнарның, аларның берләшмәләренен һәм юридик затларның шәһәр төзелешне эшчәнлегенә гамәлгә ашыруда катнашу тәртібе Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Арча муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукый актлары, жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

7. Башкарма комитет үз компетенциясе чикләрендә гражданнарның, аларның берләшмәләренен һәм юридик затларның жирдән файдалану һәм аларның мәнфәгатләренә кагылышлы төзелеш мәсьәләләре буенча гаризаларын һәм башка мөрәжәгатьләрен карый һәм билгеләнгән срокларда аларга нигезле җаваплар бирә.

8. Гражданнар, аларның берләшмәләре һәм юридик затлар, шәһәр төзелешне эшчәнлегенә аларның мәнфәгатләренә кагылса яки бозса, гамәлдәге законнар нигезендә үз хокукларын административ яисә суд тәртібендә яклауны таләп итәргә хокуклы.

6 Статья. Кагыйдәләренә бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге кагыйдәләренә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә җаваплылыкка тартыла.

2 нче бүлек. Жирдән файдалану һәм төзелеш буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләрдә катнашучылар

7 нче мәкалә. Шәһәр төзелешне объектлары һәм субъектлары

1. "Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә территориясендә шәһәр төзелешне мөнәсәбәтләре объектлары булып тора:

- «Арча муниципаль районы "муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренен территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 31.01.2005 ел, № 7-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән чикләрдә шәһәр территориясе (29.12.2008 ел, № 142-ТРЗ, 16.05.2010 ел, № 18-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары белән кертелгән үзгәрешләр белән);

- "Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә территориясенен бер өлеше;
- жир-мөлкәт комплекслары;
- жир;
- капитал төзелеш объектлары.

2. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә территориясендә шәһәр төзелешне мөнәсәбәтләренен субъектлары булып дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, вазыйфай затлар, физик һәм юридик затлар тора.

3. Шәһәр төзелешне мөнәсәбәтләренен барлык субъектлары да Россия Федерациясе Шәһәр төзелешне кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм шәһәр төзелешне эшчәнлегенә өлкәсендәге Татарстан Республикасы законнары таләпләрен, алар нигезендә кабул ителгән законга нигезләнгән норматив хокукый актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр, әлеге кагыйдәләр, Арча муниципаль районы Уставы, Арча муниципаль районы референдумында кабул ителгән хокукый актлар таләпләрен,

муниципаль һәм башка хокукий актларны үтәргә тиешләр Арча муниципаль районы Советы актлары, Арча муниципаль районы башлығы, "Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы," Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге референдумында кабул ителгән хокукий актлар, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы һәм «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге башлығының муниципаль һәм башка хокукий актлары.

8 нче мәкалә. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре

1. Арча шәһәре муниципаль берәмлеге Советы (алга таба - совет) вәкаләтләренә жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә керә:

- «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген территорияль планлаштыру документларын, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендәге жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы нигезендә башка шәһәр төзелеше документларын раслау, әлеге документларга үзгәрешләр кертү;

- "Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендәге жир участкалары белән идарә итү һәм идарә итү тәртибен жир законнары нигезендә билгеләү;

- жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен башкаруны тикшереп тору;

- төзелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;

- «Арча шәһәре " муниципаль берәмлеген шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру тәртибен билгеләү;

- «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә вазыйфай затлары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен башкаруны тикшереп тору;

- гамәлдәге законнар һәм «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

9 Статъя. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре

1. Башкарма комитетның жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

1) генераль план проектын эзерләү, шулай ук " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген Генераль планына үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр эзерләү;

2) авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш, муниципаль һәм шәхси милектәге жирләргә карата жирләрне бер категориядән икенче категориягә күчерү;

3) "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә гамәлдәге законнар һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендәге нормативлар таләпләрен үтәүне тәмин итү;

4) коллегияль органнарның эшчәнлеген оештыру, шул исәптән "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеген жирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе;

5) «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеген жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын һәм комиссия тарафыннан тәкъдим ителгән кагыйдәләргә, территорияль планлаштыру Техник регламентларының һәм документларының таләпләренә туры килүгә үзгәрешләр кертү турында карарлар проектларын тикшерү;

6) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда территорияль планлаштыру схемалары проектларын килештерү;

7) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясында каралган очрактардан тыш, " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен планлаштыру буенча документлар эзерләүне тәмин итү;

8) «Арча шәһәре " муниципаль берәмлеге чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренен шәһәр төзелеше планнарын эзерләү һәм раслау;

9) " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәру;

10) «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затларга законнарда билгеләнгән вәкәләтләр чикләрендә социаль инфраструктура объектларына тоткарлыксыз керү өчен шартлар тудыру эшен оештыру;

11) " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

12) физик һәм юридик затларның үз вәкәләтләре чикләрендә муниципаль жир контроле кысаларында жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге кагыйдәләрен һәм башка муниципаль хокукий актларны үтәвен тикшереп тору;

13) әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Советы карарлары проектларын эзерләү турында (алга таба – кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карарлар проектларын);

12 . Кагыйдәләргә туры килмәгән күчмәсез милек объектларын куллану һәм төзү

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәннән соң әлеге кагыйдәләргә туры килмәгән күчмәсез милек объектлары, аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү сүргын билгеләмичә генә, файдаланылырга мөмкин.

«Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар булган һәм кешеләр торышы һәм сәламәтлеге өчен, әйләнә – тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары булган капитал төзелеш объектлары бер үк вакытта әлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да туры килми. Бу объектларга карата федераль законнар нигезендә аларны куллануны давам итүне тыю салынырга мөмкин.

2. Капитал төзелеш объектларының әлеге кагыйдәләргә туры килми торган барлык үзгәрешләр, төрләр һәм аларны куллану интенсивлыгын, төзелеш параметрларын үзгәртү юлы белән башкарыла, аларны әлеге кагыйдәләргә туры китереп кенә башкарылырга мөмкин.

Әлеге Кагыйдәләренен 11 статьясындагы 3 өлешенен 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттыру рөхсәт ителми. Әлеге объектларда, кулланыла торган технологияне куркынычсызлык таләпләренә туры китермичә, житештерү эшчәнлегенен күләмен һәм интенсивлыгын, техник регламентлар белән билгеләнә торган куркынычсызлык таләпләренә (ә билгеләнгән тәртиптә аларның үз көченә керүенә кадәр – «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар) арттырырга ярамый.

Әлеге Кагыйдәләренен 11 статьясындагы 3 өлешенен 3 пункттында күрсәтелгән, төзелеш параметрлары буенча әлеге кагыйдәләргә туры килми торган (норматив узу, рөхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда мәйданнан һәм биеклектән югары булу мөмкинлеген кыенлаштыручы яки блоклаучы Корылмалар һ.б.) капитал төзелеш объектлары хуплана һәм әлеге гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәү дәрәжәсен арттырмау шарты белән кулланыла. Төзелешкә рөхсәт нигезендә башкарыла торган әлеге объектларга карата гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бетерүгә юнәлдерелергә тиеш.

Күчмәсез милекне файдалануның әлеге кагыйдәләргә туры килми торган төрөн башка төр куллану рөхсәт ителми.

4 нче бүлек. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә куллану өчен рөхсәт. Капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт

13 Статъя. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның икенче төренә үзгәртү, техник регламентларның таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтсез һәм килештермичә генә сайлана.

3. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән бер төрне үзгәртү турында карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

4. Жир кишәрлекләрен һәм башка күчмәсез милек объектларын файдалануның бер төрен икенчесенә үзгәртү хокукына ия:

1) бу участокларда урнашкан биналарның, биналарның, корылмаларның милекчеләре булган жир участкалары милекчеләре;

2) аренда хокукында жир участкаларына ия булган биналар, корылмалар, корылмалар хужалары;

3) аренда хокукында жир кишәрлекләренә ия булган затлар, аренда килешүе нигезендә, ким дигәндә биш ел тәшкил итә (гомуми файдаланудагы жирләрдән максатчан файдалануның конкрет төре өчен бирелгән жир кишәрлекләреннән тыш);

4) срогы биш елдан ким булган аренда хокукында жир кишәрлекләренә ия булган затлар, ләкин милекченең аренда килешүендә жир кишәрлекләреннән һәм башка күчмәсез милек объектларыннан рөхсәт ителгән бер төрне үзгәртүгә ризалык булганда (гомуми файдаланудагы жирләр составыннан конкрет максатчан файдалану өчен бирелгән жир кишәрлекләреннән тыш);

5) милекченең аренда килешүендә күчмәсез милек объектларыннан рөхсәт ителгән башка төргә үзгәртүгә ризалык булганда, Биналарга, корылмаларга, аларның өлешләренә ия булган затлар аренда хокукында;

6) күпфатирлы йортларда фатир хужалары – бер үк вакытта түбәндәге шартлар булган һәм түбәндәге таләпләр үтәлгән очракларда:

6.1) күпфатирлы йортлар территорияль зоналарда урнашкан, анда әлеге Кагыйдәләр белән беренче катларда урнашкан биналарның торак булмаган урынына торак билгеләнешен үзгәртү мөмкинлеге каралган;

6.2) мондый фатирларга аерым керү, бүлмәләр (күпфатирлы йортларның гомуми файдалану бүлмәләрен минуя) таләпләре тәмин ителә;

6.3) куркынычсызлык Техник регламентларының таләпләре үтәлә(ә аларны гамәлгә керткәнче – төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, башка мәжбүри таләпләр).

5. Хокукның әлеге статъяның 1 өлешендә күрсәтелгән гамәлләр тәртибе жирле үзидарәнең норматив-хокукый акты белән билгеләнә.

14 Статъя. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануға рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалану рөхсәт ителүгә рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт) шартлы рәвештә комиссиягә рөхсәт бирү турында гариза жибәрә.

2. Комиссиягә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында гариза керткән көннән өч көн эчендә мондый гаризаның күчermәсе жир кишәрлегеннән яки капитал төзелеш объектыннан файдалануның фаразланган төренә туры килү турындагы Бәяләмәне техник регламентларга, закон таләпләренә һәм шәһәр төзелеш эшчәнлегә өлкәсендәге норматив хокукый актларга әзерләү өчен Башкарма комитетның структур бүлекчәсенә жибәрелә. Бәяләмә комиссиядән гариза күчermәсен алган көннән бер ай эчендә әзерләнә һәм комиссиягә жибәрелә.

3. Шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү турындагы мәсьәлә «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеш законнары, Уставы һәм Совет карары белән билгеләнгән тәртиптә, жир участогы яки капитал төзелеш объектын урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында үткәрелә торган гавами тыңлауларда тикшерелергә тиеш. Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәрә йогынты ясый алса, халык алдында тыңлаулар жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының мондый тискәрә йогынты куркынычы астында булуы хокукына ия кешеләр катнашында үткәрелә.

4. Комиссия жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган, жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләренә хокук ияләренә, жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына хокук ияләренә һәм биналарның хокук ияләренә шартлы рәвештә файдалану рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ачык тыңлаулар үткәрү турында хәбәрләр жибәрә, капитал төзелеш объектын бер өлешә, аңа карата әлеге рөхсәт сорала. Күрсәтелгән хәбәрләр шартлы куллану төренә рөхсәт бирү турында кызыксынган затка гариза керткәннән соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Халык алдында тыңлауларда катнашучылар шартлы рәвештә рөхсәт бирү турындагы мәсьәлә буенча халык алдында тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен комиссиягә күрсәтелгән мәсьәләгә кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәrmәләрен тапшырырга хокуклы.

6. Шартлы рәвештә файдалану төренә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча халык алдында тыңлауларның нәтижеләре турында бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырылырга тиеш һәм «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә яки Арча муниципаль районының "Интернет"челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырыла.

7. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләргә аларны үткәрү вакыты һәм урыны турында гавами тыңлаулар үткәрү срогы халык алдында тыңлаулар үткәрү нәтижеләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы һәм (яисә) Советның муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

15 Статъя. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт алу тәртибе

1. Шәһәр төзелеш Регламенты тарафыннан билгеләнгән минималь жир кишәрлекләре күләмнәреннән кимрәк булган яки инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация булган жир кишәрлекләренә хокук ияләре рөхсәт сорап рөхсәт сорап, рөхсәт алырга хокуклы.

2. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу техник регламентларның таләпләрен үтәгәндә аерым жир участогы өчен рөхсәт ителә.

3. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт алу әлеге Кагыйдәләрнең 14 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

16 Статъя. Гавами тыңлаулар үткәру

1. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының әлеге Кагыйдәләргә, территорияне планлаштыру проектларына һәм территорияне межанлау проектларына үзгәрешләр кертү турында карар проекты, Территорияне планлаштыру документлары составында әзерләнгән, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалануга рөхсәт бирү, рөхсәт ителгән төзелеш параметрларыннан баш тарту, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү сораулары " Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге халкы катнашындагы гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

2. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе Россия Федерациясенен шәһәр төзелеше кодексы, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясе субъекты законнары,» Арча шәһәре " муниципаль берәмлеге Уставы һәм Совет карары нигезендә билгеләнә. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән карарлар проекты шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда һәм ана туры китереп Россия Федерациясе Хөкүмәтенен норматив хокукый актларында каралган килештерүне таләп иткән очракта, вәкаләтле орган белән мондый килешүне советның әлеге кагыйдәләр буенча карар кабул иткәнче гамәлгә ашырырга кирәк.

5 нче бүлек. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында консолидацияләгән һәм республика бюджетына кергән жир кишәрлекләрен арендалаган өчен кергән табыш нәтижәләре ясалды.

17 нче мәкалә. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.

1. Территорияләрне, жир участокларын шәһәр төзелешенә әзерләү – шәһәр төзелеше законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган гамәлләр:

1) дәүләт яки муниципаль жирләргә, территорияләргә территорияләрне планлаштыру документларын әзерләү юлы белән бүленмәгән территорияләргә бүленмәгән, аларның нәтижәсе - межанлау проектлары:

а) жир төзелеше эшләрен башкару өчен файдаланыла торган жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнары, формалашкан өченче затларның хокукларыннан азат булган жир кишәрлекләрен бирү турында карарлар кабул итү;

б) планлаштыру структурасы – кварталлар, төзелеш максатларында комплекслы үзләштерү өчен микрорайоннар чикләрендә жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнары;

2) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 44 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләре нигезендә характеристикалар (жир кишәрлекләренең элек билгеләнгән чикләреннән тыш), мондый планнарны кулланып, жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын (мөстәкыйль документларны – территорияне планлаштыру буенча документларны әзерләмичә) әзерләү юлы белән физик һәм юридик затларга караган дәүләт кадастр исәбен алуны алдан формалаштырган, узган Документлар.

2. Физик, юридик затларның жир кишәрлекләренә хокукларын алу нормаларга туры китереп гамәлгә ашырыла:

- жир законнары – күрсәтелгән хокуклар физик һәм юридик затларга өченче зат хокукларыннан азат булган, дәүләт хакимияте органнары яисә жирле үзидарә органнары

тарафыннан вәкаләтле дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан эзерләнгән һәм формалашкан жир кишәрлекләренә бирелә торган очрақларда;

- граждандык һәм жир законнары – күрсәтелгән хокукларны бер физик, юридик зат икенче физик, юридик заттан алган очрақларда;
- торак һәм жир законнары-милекчеләр тарафыннан күпфатирлы йортлар урнашкан жир участкаларына хокуклар алу очрақларында.

3. Дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан формалашкан жир кишәрлекләрен шәһәр төзелешенә эзерләү һәм физик һәм юридик затларга бирү тәртибе шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнар, Жир һәм торак законнары, әлегә кагыйдәләр, шулай ук әлегә Кагыйдәләр нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.

4. Татарстан Республикасы законы белән башкача билгеләнмәгән булса, «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары жир законнары нигезендә һәм үз вәкаләтләре чикләрендә, законнарда билгеләнгән тәртиптә физик һәм юридик затларның милек хокуклары, шулай ук Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы милке хокуклары теркәлгән жир кишәрлекләреннән тыш, "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегә чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре белән эш ителәр.

5. Алар бу гамәлләрне башкарган вакытта жир кишәрлекләрен бүлеп бирү хокукыннан файдаланмаган һәм бу биналар, корымалар, күпфатирлы йортларны да кертеп, бу биналардан, корымалардан файдалану өчен кирәк булган жир кишәрлекләренә хокукларны рәсмиләштермәгән.

Күрсәтелгән хокуклар мәжбүри рәвештә шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнар нигезендә һәм әлегә Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла торган территорияләрне планлаштыру буенча гамәлләрне башкару юлы белән исәпкә алына.

6. Дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдән формалашкан жир кишәрлекләре, өченче затларның хокукларыннан Азат һәм әйләнәштән алынмаган очрақта гына, төзелеш өчен бирелергә мөмкин.

7. Дәүләт яки муниципаль жирләр составыннан физик һәм юридик затларга бары тик формалашкан жир кишәрлекләре генә бирелә ала. Физик, юридик затларга бирү максатыннан формалашкан жир участогы аңа карата кулланыла:

1) территорияне планлаштыру буенча гамәлләр (планлаштыру проектын яисә межанлау проектын эзерләү) ярдәмендә расланган чикләрдәге жир кишәрлегенә өченче затларның хокукларыннан азат булуы (гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләрен билгеләү белән бәйлә өченче затларның хокуклары белән мәшгуль булу мөмкинлегеннән тыш)әлегә Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә;

2) "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегә территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы нигезендә тиешле жир кишәрлегенә территорияль зонасының шәһәр төзелешә регламентына күрсәткеч буларак рөхсәт ителгән;

3) капитал төзелеш объектн инженер-техник тәэминат челтәрләренә тоташтыруның техник шартлары (канализация, су, жылылык, электр белән тәэмин итү һәм элементә буенча) һәм инженер-техник тәэминат челтәрләренә тоташтыруга түләүләр билгеләнә;

4) жир кишәрлегенә чикләре билгеләнә;

5) дәүләт кадастр исәбе башкарылды.

18 нче мәкалә. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан формалашкан жир кишәрлекләрен физик һәм юридик затларга бирү принциплары булып тора:

- билгелэнгэн тэртиптэ расланган территорияне планлаштыру документлары нигезендә жир кишәрлекләрән формалаштыру;
- төзелеш өчен жир кишәрлекләре бирү яки төзелеш өчен жир кишәрлекләре бирү турында Карар кабул ителгәнче, территорияне планлаштыру буенча эшләр үткәрү;
- аукционнарда торак төзелеше өчен жир кишәрлекләре бирү;
- жир кишәрлекләрән сату үткәрмичә, жир законнары нигезендә бирү, мондый жир кишәрлеге гражданнарга яки юридик затларга файдалануга бирелмәгән һәм (яки) файдалануга бирелмәгән очракта, төзелеп беткән территория чикләрендә төзү өчен бирелә, аңа карата үсеш турында Карар кабул ителгән;
- РФ жир законнарында каралган очрактардан тыш, объектларны урнаштыру урынын алдан килештерү процедурасы буенча жир кишәрлекләре бирүгә юл куймау.

19 Статъя. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы командасы өстәл теннисы ярышларында катнашты

1. Физик һәм юридик затларга дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан формалашкан жир кишәрлекләрән бирү тәртибе жир законнары һәм аның нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2. Капиталь төзелеш объектлары урнашкан жир кишәрлекләрән формалаштыру максатыннан күпфатирлы йортта биналар милекчеләренәң гомуми өлешле милкенә күчү торак һәм жир законнары нигезендә түләүсез башкарыла.

20 Статъя. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрән резервлау

1. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендәге жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен Генераль планда билгелэнгән жир кишәрлекләре муниципаль ихтыяжлар өчен резервта булырга мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлеген резервлау турындагы карар Башкарма комитет житәкчесе карары рәвешендә кабул ителә.

3. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрән резервлау турындагы күрсәтмәне кабул итү өчен нигез булып шәһәрнең Генераль планы, территорияне планлаштыру документлары тора.

4. Территорияне планлаштыру документларында билгелэнгән чикләр куелган, шулай ук дәүләт кадастр исәбенә куелган жир кишәрлекләре резервка алына.

5. Сакланган жир кишәрлекләрән бирү һәм куллану жир законнары белән көйләнә.

6. Физик яисә юридик затлар милкендәге һәм муниципаль ихтыяжлар өчен сакланган жир кишәрлекләре, шулай ук күрсәтелгән жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектлары Россия Федерациясе законнары нигезендә алынырга (шул исәптән сатып алу юлы белән).

6 нчы бүлек. Ижтимагый куллану чикләрен билгеләү, үзгәртү, төзәтү, аларны куллану

21 Статъя. Халык алдында куллану жирләре турында Гомуми нигезләмәләр

1. Агрономик документлар – жир участкалары составына кертелә торган жирләр:

1) хосусыйлаштырылырга тиеш булмаган һәм чикләнмәгән даирәдән файдаланучы гомуми файдаланудагы территорияләр, аларның чикләре кызыл линияләр аша территорияне планлаштыру проектларында күрсәтелә;

2) чикләнмәгән затлар даирәсе (узу, йөрү, чөлтәргә һәм инженерлык тәминаты объектларына хезмәт күрсәтү өчен) каршылыксыз файдаланган жир кишәрлекләренәң гомуми файдалану территорияләре составына кертелмәгән өлешендә, гавами сервитутлар

гамәлдә булу зоналары чикләре аша күрсәтелгән жир кишәрлекләренә территорияләрен планлаштыру документларында күрсәтелгән.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән жир кишәрлекләренә хокукка ияләре гавами сервитутлар билгеләү турында Башкарма комитетның хокукый акты нигезендә жир салымын түләүдән тулысынча яисә өлешчә аренда түләвеннән азат ителергә мөмкин.

Әлеге хокукый актыны кабул итү тәртибе " Арча шәһәре»муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый акты нигезендә билгеләнә.

3. Халык алдында куллану жирләре чикләре:

1) әлеге Кагыйдәләренәң 22 статьясы белән билгеләнгән очракларда билгеләнә һәм үзгәртелә;

2) бу Кагыйдәләренәң 23 статьясы белән билгеләнгән очракларда теркәлә.

Төзелгән территорияне планлаштыру рөхсәт ителми (капиталь төзелеш объектлары урнашкан жир кишәрлекләренәң чикләрен, физик һәм юридик затларга төзелеш өчен буш жир кишәрлекләренәң хокуклары чикләрен кертәп) фактта гамәлдә булган жирләренәң чикләрен ачыкламыйча, шулай ук халык алдында куллануның жир чикләрен билгеләү яки үзгәртү турында тәкъдимнәр кертми.

4. Гомуми файдаланудагы территорияләрдән, шулай ук шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жирләрдән файдалану әлеге Кагыйдәләренәң 24 статьясы нигезендә билгеләнә.

22 нче мәкалә. Ижтимагый куллану жирләренәң чикләрен билгеләү һәм үзгәртү

1. Ачык куллану жирләренәң чикләрен билгеләү һәм үзгәртү территорияне планлаштыру буенча документация әзерләү юлы белән башкарыла:

1) үзләштерелергә тиешле территорияләрдә беренче тапкыр урнаштырыла торган кызыл линияләр ярдәмендә гомуми файдаланудагы (элек булмаган) территорияләренәң чикләре һәм алар белән бер үк вакытта – планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар) элементлары чикләре билгеләнә;

2) гавами сервитутларның эш зоналары чикләрен билгеләмичә һәм үзгәртмичә кызыл линияләр үзгәрә;

3) ижтимагый уңайлыklar зоналары чикләрен билгеләү, үзгәртү белән кызыл сызыклар үзгәрә;

4) кызыл сызыклар үзгәрми, ләкин ачыкланган уңайлыklar зоналары чикләре үзгәртелә.

2. Үзләштерелергә тиешле һәм төзелгән территорияләрдә жир чикләрен ачыклаганда һәм үзгәртелгәндә халык алдында тыңлаулар предметы һәм территорияне планлаштыру буенча документларны раслау мәсьәләсе булып тора:

1) кызыл сызыклар аша бүлеп бирелә һәм үзгәртелә торган Гомуми кулланыштагы территорияләренәң булуы һәм житәрлек булуы;

2) кызыл сызыкларның үзгәртү һәм мондый үзгәрешнәң нәтижәләре;

3) ачыкланган, үзгәртелә торган ижтимагый уңайлыklar зоналары чикләре;

4) планлаштыру структурасы – кварталлар, микрорайоннар элементлары чикләрендә планлаштырылган капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләре;

5) планлаштыру структурасы элементлары чикләрендәге жир кишәрлекләре чикләре, шул исәптән күпфатирлы йортлар урнашкан жир кишәрлекләре чикләре.

23 Статья. Халык алдында куллану жирләренәң чикләрен билгеләү

1. Гавами файдалану жирләренәң чикләрен теркәү – планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар) элементлары һәм гомуми файдалану территориясен планлаштыру проектлары, башка документлар булмау сәбәпле, аларга карата кызыл

линиялар урнаштырылмаган фактта төзелеш белән тормышка ашырылган элементлар чикләрен кызыл линиялар рәвешендә күрсәтү.

Жир чикләрен билгеләү "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә тәртипкә салуның вакытлыча коралы буларак кулланылырга мөмкин. Күрсәтелгән вакыттан соң әлеге Кагыйдәләрнең 21 статьясы нигезендә территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү юлы белән ачык куллану жирләрен билгеләү һәм үзгәртү тәртибе кулланыла.

2. Жир чикләрен ачыклаганда төзелгән территорияләргә карата куллану буенча килештерү һәм раслау предметы булып тора:

1) кызыл сызыклар;

2) гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре-алар урнаштырылган очракта.

3. Килештерү субъектлары булып чиктәш урнашкан жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, шулай ук гавами сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре билгеләнгән жир участкалары хокукына ия булучылар тора.

4. Башкарма комитет әлеге статьяның 3 өлешендәге билгеләнгән хокук ияләренә хәбәр жибәрә, анда күрсәтелә:

1) кызыл линиялар проекты рәвешендә әзерләнгән территорияне планлаштыру документлары белән танышу урыны;

2) телефон, электрон почта күрсәтмәсе белән килештерү үткәрү өчен җаваплы кеше;

3) кызыл сызык проектына карата язма бәяләмәләр жибәрү мөмкин булган вакыт вакыты.

Килештерүнең максималь озынлыгы хәбәрләр жибәрелгәннән соң утыз көннән артып китә алмый, башкасы муниципаль хокукый акт белән билгеләнмәгән булса да, алтмыш көннән дә артмый.

5. Кызыксынган затларның язма нәтижеләрен кабул итүнең соңгы көннән соң ун көн узгач, башкарма комитет житәкчесе кызыл линиялар проектын расларга, эшләп бетерергә яки кире кагарга мөмкин.

24 Статья. Гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләреннән файдалану

1. Гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләреннән файдалану законнар нигезендә аларның билгеләнүе белән билгеләнә.

2. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориаль зоналар һәм зоналардан тыш территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналар күрсәтелергә мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган территорияләр, жир кишәрлекләре, шул исәптән гомуми файдаланудагы төп территорияләр - шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар;

2) шәһәр төзелеше регламентлары – аеруча саклаулы табигый территорияләр жирләре, башка жирләр билгеләнмәгән жирләр (территорияләр).

Күрсәтелгән территорияләрен, жир кишәрлекләрен билгеләнүе, аларны шәһәр төзелеше зоналары картасында күрсәткән очракта, әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә тасвирланырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләрен, жир кишәрлекләрен күрсәтү Башкарма комитетның территорияне планлаштыру проектларын әзерләргә һәм расларга йөкләмә бирә.:

- Кызыл линияларне теркәү, билгеләү, үзгәртү аша күрсәтелгән территорияларнең, жир кишәрлекларенең, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияларнең хокукий статусын тәмин итәчәкләр;

- күрсәтелгән территорияларнең, жир участокларының өлешләрән билгеләү дифференциациясен билгеләячәкләр.

7 нче бүлек. Күчемсез милек төзелеше

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы нигезендә әлеге бүлек нормалары мәдәни мирасның күчемсез объектлары булмаган жир кишәрлекларенә һәм башка күчемсез милек объектларына кагыла.

Мәдәни мирасның күчемсез һәйкәлләре булып торган күчемсез милек объектларына карата проект документларын эзерләү, реставрацияләү һәм башка эшләрне гамәлгә ашыру гамәлләре мәдәни мирас объектларын саклау турындагы законнар белән жайга салына.

25 Статъя. Күчемсез милекне төзү хокукы һәм аны тормышка ашыру өчен нигез. Төзелеш күчемсез милек төрләре

7. Техник шартлар эзерләнә:

- физик һәм юридик затларга дәүләт яисә муниципаль жирләр составыннан формалашкан жир кишәрлекларенә хокук биргәндә;

- жир кишәрлекларенә хокуклары булган һәм капитал төзелеш объектларын реконструкцияләргә теләгән затларның сораулары буенча.

Капитал төзелеш объектларын инженер-техник тәминат челтәрларенә тоташтыру срокларын һәм максимал йөкләнешне һәм срокларны, техник шартларның гамәлдә булу срогын күздә тоташ торган техник шартлар, шулай ук тоташтыру өчен түләү турында мәгълүмат, Башкарма комитет сорауы буенча ундүрт көн эчендә түләү алмыйча, инженер-техник тәминат челтәрлареннән файдаланучы оешмалар тарафыннан бирелә.

Бирелгән техник шартларның гамәлдә булу срогы һәм тоташтыру өчен түләү срогы инженер-техник тәминат челтәрлареннән кимендә ике елга файдаланучы оешмалар тарафыннан билгеләнә, моннан тыш, законнарда каралган очраклардан тыш. Жир кишәрлегенә хокук иясе техник шартлар һәм тоташтыруга түләү турында мәгълүмат алганнан соң бер ел дәвамында аңа бирелгән техник шартлар чикләрендә инженер-техник тәминат челтәрларенә кирәкле тоташтырыла торган йөкләнешне билгеләргә тиеш.

Инженер-техник тәминат челтәрларен эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешма жир кишәрлеге хокукына ия булучыга төзелгән яки реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектын инженер-техник тәминат челтәрларенә техник шартлар һәм жир кишәрлеге хокукына ия булучыга бирелгән тоташу өчен түләү турындагы мәгълүмат нигезендә билгеләнгән срокларда тоташтыруны тәмин итәргә тиеш.

Башкарма комитет, тиешле сатулар үткәрү турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр утыз көннән дә соңга калмыйча, яисә төзелеш өчен дәүләт яисә муниципаль милектә булган жир кишәрлеге бирү турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр кызыксынган затларга инженер-техник тәминат челтәрларенә кушылуның техник шартларын, капитал төзелеш объектын инженер-техник тәминат челтәрларенә тоташтыру срогын, техник шартларның гамәлдә булу срогын, инженерлык-техник тәминат челтәрларенә тоташтыруны күздә тоташ торган, инженерлык-техник тәминат шулай ук тоташу өчен түләү турында мәгълүмат.

Техник шартларны билгеләү һәм билгеләү, шулай ук Капитал төзелеш объектын инженер-техник тәмин итү челтәрларенә тоташтыру тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнергә мөмкин.

8. Төзелешкә рөхсәт алу өчен проект документациясенең составы, рәсмиләштерү һәм тапшыру тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән һәм аның нигезендә башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

Капиталь төзелеш объектларының проект документлары составына, линия объектларының проект документларынан тыш, түбәндәге бүлекләр кертелә:

1) архитектура-төзелеш проектлау, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, шул исәптән инженерлык эзләнүләре нәтижәләре, техник шартлар өчен чыганак мәгълүматлар белән аңлатма;

2) жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы нигезендә башкарылган жир кишәрлеген планлаштыру схемасы;

3) архитектура чишелешләре;

4) конструктив һәм күләмле планлаштыру чишелешләре;

5) инженерлык жиһазлары, инженерлык-техник тәмин итү чөптәләре турында мәгълүматлар, инженер-техник чаралар исемлеге, технологик чишелешләренә эчтәлеге;

6) капитал төзелеш объектларын төзүне оештыру проекты;

7) капитал төзелеш объектларын, аларның өлешләрен сүтү яки демонтажлау эшләрен оештыру проекты (капиталь төзелеш объектларын сүтү яки сүтү кирәк булганда, аларның өлешләрен төзү, башка капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен);

8) эйләнә-тирә мохитне саклау, янғын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар исемлеге;

9) Сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт объектларына һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге башка объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини билгеләнештәге объектларга, торак фонды объектларына инвалидларның үтемлелеген тәмин итү чаралары исемлеге (тиешле проект документларын әзерләгән очракта);

10) тиешле бюджет акчалары хисабына финанслана торган капитал төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга смета;

11) энергетика нәтижәлеге таләпләрен һәм биналарның, корылмаларның энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы таләпләрен үтәүне тәмин итү буенча чаралар исемлеге;

12) федераль законнарда каралган очрактарда бүтән документлар.

Капиталь төзелеш объектларының төрле төрләренә, шул исәптән линия объектларына кагылышлы проект документлары бүлекләренә составы һәм эчтәлегенә таләпләр Россия Федерациясә Хөкүмәтә тарафыннан билгеләнә.

Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган Атом энергиясеннән файдалану объектларының (шул исәптән атом-төш жайланмаларының, атом материалларын һәм радиоактив матдәләрен саклау пунктларының), куркыныч житештерү объектларының, аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы, уникаль объектларның, оборона һәм куркынычсызлык объектларының проект документларында шулай ук гражданныр оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләренә кисәтү буенча чаралар исемлеге булырга тиеш.

9. Проект документлары нигезендә эшләнә:

- тиешле жир кишәрлеге урнашкан территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламенты, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы;

- техник регламентлар (билгеләнгән тәртиптә үз көченә кергәнчә - «техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

- инженер эзләнүләре нәтижәләре;

-проектлана торган объектны инженер-техник тәмин итүнең мәйданнан тыш чөптәләренә тоташтыруның техник шартлары (проектлана торган объектның эшләве мондый тоташудан башка тәмин ителмәгән очракта).

10. Проект документлары төзүчә яки клиент тарафыннан раслана. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 49 статьясында каралган очрактарда, проект документларын раслаганчы төзүчә яки заказчы аны дәүләт экспертизасына жиберә. Шул

ук вакытта проект документлары дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда төзүче яки заказчы тарафыннан раслана.

27 Статъя. Төзелешкә рөхсәт бирү

1. Төзелешкә рөхсәт проект документларының жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы таләпләренә туры килүен раслаучы һәм төзүчегә капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, шулай ук аларны капитал ремонтлау хокукын бирә торган документ, Россия Федерациясә шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән очрактардан тыш.

2. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге чикләрендә төзелешкә рөхсәт Башкарма комитет тарафыннан бирелә.

Төзелешкә рөхсәтләр бирү федераль башкарма хакимият органы яисә Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органы тарафыннан планлаштырылган төзелешкә, үзгәртеп коруга, капитал ремонт ясауга карата Россия Федерациясенә шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән очрактар искәрмә булып тора:

- аларга шәһәр төзелеш регламенты кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламенты билгеләнмәгән (гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләрендә урнашкан линия объектларыннан тыш);

- алар Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы ихтыяжлары өчен Капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм алар өчен жир кишәрлекләрен алу рөхсәт ителә.

3. Россия Федерациясә шәһәр төзелеш кодексы нигезендә капитал төзелеш объектларының проект документлары һәм мондый проект документларын эзерләү өчен башкарыла торган инженерлык эзләнүләре нәтижеләре, капитал төзелеш объектларының проект документларыннан тыш, дәүләт экспертизасына тиешле:

1) бер гаиләгә яшәү өчен билгеләнгән (индивидуаль торак төзелеш объектлары) катлары саны өчтән артмаган аерым торучы торак йортлар;

2) берничә блоктан торган, саны уннан артмаган һәм һәрберсә бер гаилә яшәр өчен билгеләнгән, күрше блок яки күрше блоктар белән ачылмыйча уртақ стенага (гомуми стеналарга) ия, аерым жир участогында урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлеге булган өч катлы торак йортлар (блокланган төзелеш торак йортлары);

3) идәннәре өчтән артык булмаган күпфатирлы йортлар, саны дүрттән артмаган блок-секцияләрдән тора, аларның һәрберсендә берничә фатир һәм гомуми кулланьлыштагы биналар бар һәм аларның һәрберсенә гомуми файдалану территориясенә чыгу өчен аерым подъезды бар;

4) гомуми мәйданы 1500 кв. метрдан артмаган һәм гражданныр яшәве һәм житештерү эшчәнлеген башкару өчен билгеләнмәгән, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 48.1 статьясы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яки уникаль объектлардан тыш, ике каттан артык булмаган һәм гомуми мәйданы 1500 кв. метрдан артмаган аерым торучы капитал төзелеш объектлары;

5. Төзүче проект документларын раслый һәм төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза жиберә, аңа түбәндәге документлар бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокукый документлар;

2) жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы;

3) проект документларындагы материаллар:

- аңлатма язмасы;

- жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы нигезендә, биналар, корылмалар, подъезд корылмалары, үтеп керү урыннары, гавами һәм шәхси сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләрен билгеләү белән үтәлгән планлаштыру схемасы;

- жир кишәрлеген планлаштыру схемасы, линия объектларына карата шәһәр төзелеше документлары белән расланган кызыл линияләр чикләрендә линия объектының урнашуын раслый;

- архитектура чишелешләрен күрсәтүче схемалар;

- инженерлык жиһазлары турында мәгълүматлар, проектлана торган капитал төзелеш объектын инженер-техник тәминат челтәрләренә тоташтыру урыннарын билгеләүче инженер-техник тәминат челтәрләренен жыелма планы;

- төзелешне оештыру проекты;

- капитал төзелеш объектларын, аларның өлешләрен сүтү яки сүтү эшләрен оештыру проекты;

4) Дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясында каралган объектларның проект документларына карата куллану;

5) рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт (әгәр төзүчегә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы нигезендә мондый рөхсәт бирелгән булса);

6) мондый объект реконструкцияләнгән очракта капитал төзелеш объектының барлык хокукларына ия булучыларның ризалыгы.

Гаризага шулай ук проект документларына дәүләтнеке булмаган экспертизаның уңай бәяләмәсе дә кушылырга мөмкин.

6. Индивидуаль торак төзелеше объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау максатларында төзүче вәкаләтле органга төзелешкә рөхсәт бирү турында органга гариза бирә. Күрсәтелгән гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

1) жир кишәрлегенә хокукый документлар;

2) жир кишәрлегенен шәһәр төзелеше планы;

3) индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләүче жир кишәрлеген планлаштыру схемасы.

7. Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә күрсәтелгән документлардан тыш, төзелешкә рөхсәт бирү өчен башка документлар талән итү рөхсәт ителми.

8. Башкарма комитет, төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза алган көннән ун көн эчендә:

- гаризага теркәлә торган документларның булу-булмавын һәм тиешле рәсмиләштерелүен тикшерә;

- индивидуаль торак төзелеше объектын урнаштыру урынын билгеләүче жир кишәрлегенен шәһәр төзелеше планы таләпләренә, кызыл линияләргә туры килү-килмәвен проект документациясенең яки жир кишәрлеген планлаштыру схемасының туры килүен тикшерә. Рөхсәтле төзелеш, реконструкциянең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт булган очракта, проект документациясен яки жир кишәрлеген планлаштыруның күрсәтелгән схемасын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт ителгән таләпләргә туры килүгә тикшерү үткәрелә;

- төзелешкә рөхсәт бирә яки баш тарту сәбәпләрен күрсәтсә, мондый рөхсәт бирүдән баш тарта.

9. Төзүче гаризасы буенча башкарма комитет төзелешнең, реконструкциянең аерым этапларына рөхсәт бирә ала.

Төзелеш этабы дигәндә, бер жир кишәрлегендә төзөргә, реконструкцияләргә планлаштырылган капитал төзелеш объектлары арасынан капитал төзелеш объектын төзү яки реконструкцияләү аңлашыла, әгәр мондый объект автоном рәвештә файдалануга тапшырылырга һәм эксплуатацияләнергә (ягъни әлеге жир кишәрлегендә башка капитал төзелеш объектларын төзүгә, үзгәртеп коруга карамастан), шулай ук Капиталь төзелеш объектының бер өлешен төзү яки реконструкцияләү, ул файдалануга тапшырылырга һәм

автономияле рәвештә эксплуатацияләнергә мөмкин(ягъни бу капитал төзелеш объектынның башка өлешләрен төзүгә, реконструкциялүгә карамастан).

10. Төзелешкә рөхсәт бирүдән баш тарту төзүче тарафыннан суд тәртибендә шикаят бирелергә мөмкин.

11. Төзелеш рөхсәте бушлай бирелә.

12. Төзүче төзелешкә рөхсәт алынганнан соң ун көн эчендә Башкарма комитетка бер нөсхә инженерлык эзләнүләре материалларының күчермәләрен, шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасында урнаштыру өчен проект документларын тапшырырга тиеш.

13. Төзелешкә рөхсәт капитал төзелеш объектын төзүне оештыру проектында каралган вакытка бирелә. Индивидуаль торак төзелеш рөхсәте ун елга бирелә.

14. Жир кишәрлегенә һәм капитал төзелеш объектларына хокук күчкәндә төзелешкә рөхсәт бирүнең гамәлдә булу срогы саклана.

15. Дәүләт серен тәшкил иткән күчемсез милек объектлары төзелешенә рөхсәт Россия Федерациясенә дәүләт сере турындагы законнары нигезендә бирелә.

28 Статья. Төзелеш, реконструкция, капитал ремонт

1. Төзүне, реконструкциялүне, капитал ремонтны гамәлгә ашыручы затлар төзүче яисә төзүче яки заказчы тарафыннан шартнамә нигезендә жәлеп ителә торган физик яки юридик зат (алга таба – төзелешне башкаручы затларга карата Россия Федерациясе законнары таләпләренә туры килә) булырга мөмкин.

2. Төзүче яки заказчы белән шартнамә нигезендә төзүне башкаручы зат тарафыннан капитал төзелеш объектын һәм реконструкция яки капитал ремонт өчен Капитал төзелеш объектын төзегәндә, үзгәртеп корганда яки капитал ремонт өчен Капитал төзелеш объектын төзегәндә, үзгәртеп корганда, капитал төзекләндерү өчен жир участогы эзерләргә, шулай ук төзелешне башкаручы затка инженерлык эзләнүләре материалларын, проект документациясен, төзелешкә рөхсәт бирергә тиеш. Эшләрне туктату яки туктату кирәк булса, алты айдан артык вакыт эчендә төзүче яки клиент капитал төзелеш объектын саклауны тәмин итәргә тиеш.

3. Россия Федерациясенә шәһәр төзелеш кодексы нигезендә капитал төзелеш объектын төзүне, үзгәртеп коруны, капитал ремонтлауны гамәлгә ашырганда дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашырганда, төзүче яки заказчы алдан, ләкин капитал төзелеш объектын төзи, реконструкцияли, капитал ремонтлый башлаганчы жиде эш көнненән дә соңга калмыйча, башкарма хакимиятнең федераль органы дәүләт төзелеш күзәтчелеген тормышка ашыруга вәкаләтле органнарга жибәрергә тиеш, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы (алга таба - Дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары) мондый эшләр башлану турында хәбәрнамә, ана түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) төзелеш рөхсәтенә күчермәсе;

2) тулы күләмдә, ә төзелешнең, реконструкциянең аерым этабына рөхсәт бирелгән очракларда төзелешнең тиешле этабын гамәлгә ашыру өчен кирәкле күләмдә проект документлары;

3) жирлеккә кызыл линияләрдән чигенү линияләрен чыгару турындагы документның күчермәсе (разбивочный рәсем);

4) эшләрне башкару исәбе алып барыла торган гомуми һәм махсус журналлар;

5) капитал төзелеш объектынның проект документлары дәүләт экспертизасына тиешле очракта, проект документларына дәүләт экспертизасының уңай бәяләмәсе.

4. Төзүне башкаручы зат төзүче яки заказчы заданиесе нигезендә капитал төзелеш объектын төзүне, реконструкциялүне, капитал ремонтлауны (шартнамә нигезендә төзүне, реконструкциялүне, капитал ремонтлауны гамәлгә ашырган очракта), проект документлары, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеш планы таләпләре, техник

регламентларның таләпләре нигезендә һәм шул ук вакытта өченче затлар һәм әйләнә-тирә мохит өчен эш куркынычсызлыгын тәмин итәргә, хезмәт куркынычсызлыгы таләпләрен үтәүне, мәдәни объектларның сакланышын мирас. Төзелешне башкаручы зат шулай ук Капиталь төзелеш объектын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау башкарыла торган территориягә, төзүче яки заказчы вәкилләренә, дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләренә кирәкле документлар бирергә, төзелеш контролен үткәргә, башкарма документацияне алып баруны тәмин итәргә, төзүче яки заказчыга, эшләрне тәмамлау сроклары турында Дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнары вәкилләренә хәбәр итәргә тиеш., ачыкланган житешсезлекләрне бетерүне тәмин итәргә һәм ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында актлар төзүгә кадәр эшне давам итәргә, кулланылуы төзелеш материалларының сыйфатын тикшереп торуны тәмин итәргә.

5. Мондый объектны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында ачыкланган проект документациясеннән капитал төзелеш объектының параметрларын төзүче яисә заказчы тарафыннан расланган проект документлары нигезендә, аңа Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле башкарма хакимиятнең федераль органы билгеләгән тәртиптә тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына кире кагу рөхсәт ителә.

6. Мәдәни мирас объекты билгеләренә ия булган объект төзелеш, реконструкция, капитал ремонт процессында ачыкланган очракта, төзелешне, реконструкцияне, капитал ремонтны башкаручы зат мондый объектның табылуы турында Россия Федерациясенен мәдәни мирас объектлары турындагы законнарында каралган органнарга хәбәр итәргә тиеш.

7. Төзекләндерү, капитал ремонт өчен жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектын төзү өчен эзерләүгә таләпләр, башкарма документацияне алып бару составы һәм тәртибе, эшләрне башкару исәпкә алына торган гомуми һәм махсус журналларны алып бару формасы һәм тәртибе, төзелешне, реконструкцияне, капитал ремонтны гамәлгә ашыру тәртибе, капитал төзелеш объектын консервацияләү тәртибе Россия Федерациясенен норматив хокукый актлары белән билгеләнергә мөмкин.

8. Башкарма комитетның норматив хокукый актында мондый сервитутның эчтәлегә тасвирланган гавами сервитут билгеләнмәгән булса, төзелеш, реконструкция, гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләрен яисә гомуми файдаланудагы территорияләрне капитал ремонтлау процессында куллану шартнамә, шулай ук шәхси сервитут нигезендә мөмкин.

9. Төзелеш, реконструкция, капитал ремонт процессында үткәрелә:

- законнар нигезендә һәм әлегә статьяның 10 өлеше тәртибендә Дәүләт төзелеш күзәтчелеге:

1) проект документлары дәүләт экспертизасына тиешле яки типик проект документлары яки аның модификациясе булган капитал төзелеш объектларын төзү;

2) капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга проект документлары дәүләт экспертизасына тиешле булса, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, капитал ремонтлау;

- төзелеш контроле капитал төзелешнен барлык объектларына кагыла - законнар нигезендә һәм әлегә статьяның 11 өлеше тәртибендә.

10. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге әлегә статьяның 9 өлешендә күрсәтелгән объектларга карата гамәлгә ашырыла. Дәүләт төзелеш күзәтчелеге предметы булып капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында эшләрнең һәм кулланылуы төзелеш материалларының үтәлешен, шулай ук мондый эшләрнең нәтижеләрен техник регламентларның, проект документларының таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижеләгә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектының энергия ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тәмин ителеше таләпләренә, төзелешкә рөхсәт булу-булмавына тикшерү тора, Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 52 статьясындагы икенче һәм өченче өлеше таләпләрен үтәү.

"Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге чикләрендә Дәүләт төзелеш күзәтчелеге федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Дәүләт төзелеш күзәтчелеген гамәлгә ашыручы вазифаи затлар Дәүләт төзелеш күзәтчелеге гамәлгә кәргән барлык капитал төзелеш объектларына тоткарлыксыз керү хокукына ия.

Үткәреп тикшерү нәтижеләре буенча Дәүләт төзелеш күзәтчелеге органы тарафыннан төзелешне гамәлгә ашыручы затка ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү өчен нигез булып торган акт төзелә. Күрсәтмәдә бозу төре, норматив хокукый актка, техник регламентка, таләпләре бозылган Проект документларына сылтама күрсәтелә, шулай ук ачыкланган бозуларны бетерү срогы билгеләнә. Капитал төзелеш объекттын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау күрсәтелгән вакытка Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган дәүләт төзелеш күзәтчелегеннән тыш, Капитал төзелеш объектларын төзегәндә, үзгәртеп корганда, капитал ремонтлаганда башка төр дәүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

Дәүләт төзелеш күзәтү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Төзелеш контроле проект документациясенең башкарыла торган эшләренең, техник регламентларның таләпләренә, инженерлык эзләнүләренең нәтижеләренә, жир кишәрлегенең шәһәр төзелеш планы таләпләренә туры килүен тикшерү максатыннан капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында үткәрелә.

Төзелеш контролен төзелешне башкаручы зат башкара. Төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очракта, килешү нигезендә төзелеш контроле төзүче яки заказчы тарафыннан да үткәрелә. Төзүче яки заказчы, үз инициативасы белән, башкарылган эшләрнең проект документларына туры килүен тикшерү өчен, проект документларын эзерләүче затны жәлеп итә ала.

Төзелешне башкаручы зат капитал төзелеш объекттында авария хәлләре барлыкка килүнең һәр очрагы турында Дәүләт төзелеш күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә тиеш.

Капитал төзелеш объекттын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау процессында (төзелешне башкаручы зат һәм төзүче яки заказчы тарафыннан, шартнамә нигезендә капитал төзекләндерү, капитал ремонт башкарылган очракта) капитал төзелеш объекттының куркынычсызлыгына йогынты ясаучы һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә, башка эшләр башкарылганнан соң үткәрелә алмаган эшләрнең үтәлешенә контроль үткәрелергә тиеш, шулай ук, төзелеш контролен үткәрү процессында ачыкланган житешсезлекләренә бетерү инженер-техник тәмин итү чөлтәпләренә башка төзелеш конструкцияләрен һәм участокларын сүтмичә яки зыян китермичә, күрсәтелгән эшләрнең, конструкцияләренә һәм участокларның техник регламентларның һәм проект документларының таләпләренә туры килү-килмәвеннән башка мөмкин булмаса, инженер-техник тәминат чөлтәпләренә төзелеш конструкцияләренә һәм участокларының куркынычсызлыгына бәйле. Төзелеш конструкцияләренә куркынычсызлыгын контрольдә тотканчы, мондый конструкцияләренә куркынычсызлыгына йогынты ясый торган һәм төзелеш, реконструкция, капитал ремонт технологиясе нигезендә, башка эшләр башкарылганнан соң башкарылмаган барлык эшләрнең үтәлешенә контроль үткәрелергә тиеш, шулай ук проект документларында, техник регламентларның таләпләрендә каралган очракларда мондый конструкцияләренә сынаулары үткәрелергә тиеш. Күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләренә, инженер-техник тәмин итү чөлтәпләре участокларының куркынычсызлыгын тикшереп тору нәтижеләре буенча күрсәтелгән

эшләрне, конструкцияларне, инженер-техник тээмин итү челтәрләре участокларын тикшерү актлары төзелә.

Контроль үткәрү нәтижәләре буенча инженер-техник тээминат челтәрләренә эш, конструкцияләр, участоклары житешсезлекләрен ачыклаганда, төзүче яки заказчы күрсәтелгән эшләрнең үтәлешен, күрсәтелгән конструкцияләрнең куркынычсызлыгын, инженер-техник тээмин итү челтәрләренә участкаларын ачыкланган житешсезлекләренә бетергәннән соң кабат тикшереп торуну таләп итә ала. Мондый эшләрне, конструкцияларне, инженер-техник тээмин итү челтәрләре участкаларын тикшерү актлары әлеге статьяның 11 өлешендәге дүртенче абзацында күрсәтелгән житешсезлекләренә бетергәннән соң гына төзелергә тиеш.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55 статьясындагы 3 өлешендә объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушып бирелә:

1) жир кишәрлегенә хокукый документлар;

2) жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы;

3) төзелеш рөхсәте;

4) Капиталь төзелеш объекттын кабул итү акты (шартнамә нигезендә төзелеш, реконструкция, капитал ремонт башкарылган очракта);

5) төзелгән, үзгәртеп корылган, ремонтланган капитал төзелеш объектның техник регламентларның таләпләренә туры килүен раслаучы һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имзаланган документ;

6) төзелгән, үзгәртеп корылган, ремонтланган капитал төзелеш объектның проект документациясе параметрларының, шул исәптән энергетика нәтижәләгә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектларының кулланылуы энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тээмин ителеш таләпләренә туры килүен раслый торган һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат (төзүне башкаручы зат һәм төзүче яисә заказчы тарафыннан шартнамә нигезендә капитал ремонт башкарылган очракта) имзаланган документ, индивидуаль торак төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау очракларыннан тыш;

7) төзелгән, үзгәртеп корылган, ремонтланган капитал төзелеш объектның техник шартларга туры килүен раслаучы һәм инженер-техник тээминат челтәрләрен эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләре тарафыннан имзаланган документлар (алар булганда);

8) төзелгән, реконструкцияләнгән, ремонтланган капитал төзелеш объектның урнашуын, жир кишәрлегә чикләрендә инженер-техник тээминат челтәрләренә урнашуын һәм жир кишәрлеген планлаштыруны күрсәтүче һәм төзелешне гамәлгә ашыручы зат (төзүне башкаручы зат һәм төзүче яки заказчы тарафыннан шартнамә нигезендә капитал ремонт башкарылган очракта) имзаланган схема;

9) төзелгән, үзгәртеп корылган, ремонтланган капитал төзелеш объектның техник регламентларның һәм проект документларының таләпләренә, шул исәптән энергетика нәтижәләгә таләпләренә һәм капитал төзелеш объектның файдаланыла торган энергетика ресурсларын исәпкә алу приборлары белән тээмин ителеш таләпләренә ярашуы турында Дәүләт төзелеш күзәтчеләгә органы бәяләмәсе (Дәүләт төзелеш күзәтчеләгенә гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта), Россия Федерациясе шәһәр төзелеш кодексының 54 статьясындагы 7 өлешендә каралган.

4. Башкарма комитет объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында гариза кергән көннән ун көн эчендә әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документларның булу-булмавын һәм дәрәжә рәсмиләштерелүен тикшерүне, капитал төзелеш объекттын карауны тээмин итәргә һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү турында гариза бирүчегә карар кабул итәргә тиеш.

5. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора:

- әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән документлар булмау;
- капитал төзелеш объектының жир кишәрлегенен шәһәр төзелеше планы таләпләренә туры килмәве;

- капитал төзелеш объектының төзелешкә рөхсәт бирүдә билгеләнгән таләпләргә туры килмәве;

- төзелгән, реконструкцияләнгән, ремонтланган капитал төзелеш объектының проект документлары параметрлары туры килмәве. Әлеге нигез индивидуаль торак төзелеше объектларына карата кулланылмый.

Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгәннен тыш, объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигез булып төзүче тарафыннан Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51 статьясындагы 18 өлешендә каралган таләпләргә үтәмү тора. Бу очракта объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт, төзелешкә, майдан турында, планлаштырылган капитал төзелеш объектының биеклегенә һәм катлылыгы турында, инженер-техник тээминат чөлтәләре турында, инженерлык эзләнүләргә нәтижеләренен бер нөсхәсә һәм 2.8-10 пунктларда каралган проект документлары бүлекләренен күчәрмәләренен бер нөсхәсә турында белешмәләр тапшырганнан соң гына бирелә 11.1 Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексының 48 статьясындагы 12 өлеш, яисә индивидуаль торак төзелеше объектны урнаштыру урынын билгеләүчегә жир участогын планлаштыру оешмасы схемасының бер нөсхәсә.

Бу очракта объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт төзелешкә рөхсәт биргән органга, инженерлык эзләнүләргә материалларының һәм проект документларының күчәрмәләрен тапшырганнан соң гына бирелә.

6. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт бирүдән баш тарту суд тәртибендә бәхәслә булырга мөмкин.

7. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт төзелгән капитал төзелеш объектны дөүләт учетына кую, реконструкцияләнгән капитал төзелеш объектны дөүләт исәбенә алу документларына үзгәрешләр керту өчен нигез булып тора.

Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәттә капитал төзелеш объектны турында белешмәләр аның дөүләт кадастр исәбен башкару өчен кирәкле күләмдә булырга тиеш. Мондый белешмәләргә составы «күчәмсез мөлкәтнең дөүләт кадастры турында» 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән мәгълүматлар составына техник планының график һәм текст өлешләрендә таләпләргә туры килергә тиеш.

8. Объектны файдалануга тапшыруга рөхсәт формасы Россия Федерациясе Хөкүмәтә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә.

8 нче бүлек. Йомгаклау нигезләмәләргә

30 Статья. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керту тәртибе

1. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләргә булып шәһәр төзелеш зоналаштыру картасын, шәһәр төзелеш регламентларын яисә әлеге Кагыйдәләргә текстын үзгартү санала.

2. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр проектны эзәрләү турындагы карар Башкарма комитет житәкчесе тарафыннан карар рәвешендә кабул ителә, ә әлеге вәкаләтләр тапшырылган очракта карар Арча муниципаль районының жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә, аңа әлеге вәкаләтләр тапшырылган.

Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керту мәсәләсен Башкарма комитет житәкчесе карау өчен нигез булып тора:

- әлеге кагыйдәләр нигезләмәләргә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарындагы, Арча муниципаль районы һәм «Арча шәһәр» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка хокукий

актларына, шулай ук, төзелеш һәм жирдән файдалану буенча, шул исәптән физик һәм юридик затлар инициативасы буенча күрсәтелә торган тәкъдимнәрне гамәлгә ашыру зарурлыгына бәйле рәвештә, әлеге кагыйдәләрнең нигезләмәләрен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарындагы, Арча муниципаль районы һәм "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка хокукый актларына туры китерү зарурлыгы.

- әлеге Кагыйдәләрнең ана үзгәрешләр кертү нәтижәсендә «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенең генераль планына туры килмәве;

- территорияль зоналар чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан, эгәр дә әлеге кагыйдәләр федераль әһәмияткә ия капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алса;

- әлеге кагыйдәләр төбәк әһәмиятендәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алган очракларда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

- әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алса, Арча муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан;

- «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булса;

- физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә бу кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян килсә, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хакы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаса.

4. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссия утырышында алдан карала.

5. Комиссия составына әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдим кәргәннән соң утыз көн эчендә Комиссия бәяләмә эзерли, анда кәргән кагыйдәләргә үзгәреш кертү тәкъдиме яисә кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мондый тәкъдимне кире кагу турында күрсәтмәләр бар һәм нәтижәне Башкарма комитет Житәкчесенә жиберә.

6. Башкарма комитет житәкчесе, комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәрне исәпкә алып, утыз көн дәвамында әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү яки кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кагыйдәләргә үзгәреш кертү турындагы тәкъдимне кире кагу турында проект эзерләү турында Карар кабул итә һәм мондый карарның күчermәсен мөрәжәгать итүчегә жиберә.

15. Башкарма комитет житәкчесе аңа кагыйдәләр проекттын һәм әлеге статьяның 14 өлешендә күрсәтелгән мәжбүри кушымталар проекттын тапшырганнан соң ун көн эчендә әлеге проектны " Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Советына жиберү яки кагыйдәләр проекттын кире кагу турында Карар кабул итәргә тиеш.

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү " Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Советы тарафыннан раслана. Кагыйдәләр проектына мәжбүри кушымталар булып күрсәтелгән проект буенча жәмәгать тыңлаулары протоколлары һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә тора.

16. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәндә " Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Советы каравына тапшырыла:

- нигезләү документлары белән үзгәрешләр кертү турында комиссия тарафыннан эзерләнгән карар проекты;

- шәһәр төзелеше эшчәнлегә өлкәсендә вәкаләтле Башкарма комитетның структур бүлекчәсе белән үзгәрешләрне Килештерү;

- Комиссия баяләмәсе;

- мондый килешүне алу Шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнарда һәм аның нигезендә кабул ителгән Россия Федерациясә Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында каралган очракта, вәкаләтле орган баяләмәсе;

- гавами тыңлаулар протоколлары һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында баяләмә.

17. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегә Советы кагыйдәләргә һәм мәжбүри кушымталарга үзгәрешләр кертү проектын карау нәтижәләре буенча кертелә торган үзгәрешләрне раслый яки әлегә проект буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре нигезендә Башкарма комитет Житәкчесенә үзгәрешләр кертү проектын жиберә ала.

18. Әлегә кагыйдәләргә кертелгән үзгәрешләр муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырылырга тиеш, алар имзаланганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә һәм «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенең яки Арча муниципаль районының «Интернет»челтәрәндәгә рәсми сайтында урнаштырыла.

19. Физик һәм юридик затлар суд тәртибендә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы карарны бәхәсләшергә хокуклы.

20. Россия Федерациясә дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирдән файдалану һәм Россия Федерациясә законнарына төзү кагыйдәләре, шулай ук Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемалары, әлегә кагыйдәләргә үзгәрешләр расланганчы расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемалары туры килмәгән очракта, суд тәртибендәгә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы карарны раслау турында бәхәсләшергә хокуклы.

31 Статъя. Кагыйдәләр кертү турында

1. Әлегә Кагыйдәләрнең 2 статъясындагы 7 өлешә торак пунктның бөтен территориясенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын эшлэгәннән соң гамәлгә кертелә. Күрсәтелгән өлешкә кергәнчә Кагыйдәләрнең гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары эшләнгән территорияләрдә тарала.

Бу кагыйдәләр рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

9 нчы бүлек. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

- 1) территорияль зоналар урнаштырылган-35 статья,
- 2) территорияләрне махсус куллану шартлары булган зоналар - 10 бүлекнен мәгълүматларын күрсәтү;
- 3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар) һәм шәһәр төзелеше регламентлары – аеруча саклаулы табигый территорияләр, урман фонды жирләре, су фонды жирләре, башкалар күрсәтелергә мөмкин.

Гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә булган мәгълүматларны билгеләү мөмкин.

32 Статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы

1 нче кушымта. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы (1 нче кушымта) әлеге Кагыйдәләрнең состав график өлеше булып тора, анда әлеге Кагыйдәләрнең 36 статьясы нигезендә территорияль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагыйль торган жирләр – линия объектлары (инженерлык челтәрләре коридорлары) һәм жирләр, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары – жирләр билгеләнми су фонды.

Гомуми файдаланудагы территорияләргә карата территорияләрне билгеләү әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегенә туры китереп билгеләнә.

2. Территорияль зоналар чикләре һәр жир участогының бер генә Территорияль зонага ия булу таләбенә җавап бирергә тиеш. Төрле территорияль зоналарда урнашкан берничә жир участогыннан бер жир кишәрлеге формалаштыру рөхсәт ителми. Территорияль зоналар, кагыйдә буларак, бер жир участогына карата билгеләнми.

3. Территорияль зоналар чикләре исәпкә алып билгеләнде:

- жир кишәрлекләреннән файдалануның төрле төрләре булган бер территорияль зона чикләрендә берләштерү мөмкинлекләре;
- планлаштыру проекты белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;
- Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территорияль зоналар;
- территорияне һәм булган жирдән файдалануны планлаштыру;
- территорияль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категориядәге жир чикләрен үзгәртү планлаштырыла;
- чиктәш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

4. Территорияль зоналар чикләре билгеләнә:

- магистраль, урамнар, транспорт агымнарын аеручы юллар каршы юнәлешләр;
- Арча шәһәре чикләренә;
- жир кишәрлекләре чикләренә;
- табигый объектларның табигый чикләре;
- башка Нигезләнгән чикләргә.

5. Жир кишәрлекләренә, әлеге карталарның II өлешендә күрсәтелгән башка күчмәсез милек объектларына һәр картада шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

10 нчы бүлек. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре карталары

Территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре карталары элекке Кагыйдәләреннән состав график өлеше булып тора, аларда территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Чын карталарда чагылган мәгълүмат:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-сак зоналары;
- үлэт базларының санитар-саклау зоналары;
- автомобиль һәм тимер юлларның санитар күз яшьләре;
- магистраль газүткәргечнең санитар ярылуы;
- электр линияләрен саклау зоналары;
- Эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының I поясы;
- су объектларының су саклау зоналары;
- су объектларының яр буйлары;
- су объектларының яр буйлары;
- эрозия процессларын үстерү зонасы;
- су басу зонасы;
- су басу зонасы;
- сазлыклы территорияләр зонасы.

33 Статъя. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территорияләреннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы (антропоген чикләүләр)

«Арча шәһәре «муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы (антропоген чикләүләр)» 2 нче кушымта:

1. СанПиН нигезендә урнаштырылган предприятиеләр һәм башка объектларның санитар-сак зоналары 2.2.1/2.1.1.1200-03 » предприятиеләреннән, корымаларның һәм башка объектларның санитар-сак зоналары һәм санитар классификациясе", ТР буенча Роспотребнадзор Идарәсеннән территорияль бүлегеннән 13.02.2007 ел, № 43/2 хаты белән килештерелгән предприятиеләреннән анкета мәгълүматлары.

2. РФ Баш дәүләт санитар табибы Г.Г. Онищенко 08.02.2008 ел, №7 карары нигезендә билгеләнгән үлэт базларының санитария-саклау зоналары.

4. «Магистраль торбаүткәргечләр» 2.05.06-85* СНИП нигезендә урнаштырылган магистраль газүткәргечнең санитар өзелүе.

5. 42.13330.2011 «шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләреннән планлаштыру һәм төзү».

6. Су саклау зоналары, су объектларының яр буйлары һәм яр буйлары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының дәүләт реестрына кертелгән;

- аларның күләме Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

6. СанПин 2.1.4.1110-02 «эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләреннән санитар саклау зоналары» нигезендә, шулай ук «Татводпроект» ААҖ материаллары нигезендә билгеләнгән жир асты су белән тәмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының I поясы (2002)

Мәкалә 33.1. «Арча шәһәре " муниципаль берәмлеге территориясеннән

файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы

«Арча шәһәре «муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның аерым шартлары булган зона чикләре картасы (табигый чикләүләр)» 3 нче кушымта:

- су басу зонасы;
- эрозия процессларын үстерү зонасы;
- су басу зонасы;
- сазлыклы территорияләр зонасы.

34 Статъя. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булу зоналары картасы

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булу зоналары чикләре тиешле карталарда теркәлә, алар аларны эшләү һәм рәсми расланган документларга статус бирү барышында аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә әлеге кагыйдәләргә кертелә.

III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

11 нче бүлек. Күчемсез милек төрләренә һәм параметрларының өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары

35 Статъя. Шәһәр төзелеше зоналары картасында билгеләнгән территорияль зоналар төрләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбәндәге төрләре бүлөп бирелгән:

Билгеләре территорияль зоналар исеме

ТОРАК ЗОНАЛАРЫ

T1 индивидуаль торак йортлар төзү зонасы

5 катка кадәр индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы йортлар катнаш төзелеш зонасы

T3 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар төзү зонасы

Торак төзелешен үстерү зонасы

Ж1. 1 планлаштыру проекты территориясендә индивидуаль торак йортлар төзү зонасы

Ж2. 1 планлаштыру проекты территориясендә 5 катка кадәр индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы йортлар катнаш төзелеш зонасы

1 планлаштыру проекты территориясендә 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар төзү зонасы

Ж4. 1 планлаштыру проекты территориясендә мәктәпкәчә һәм мәктәп белем бирү учреждениеләре зонасы

ИЖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР

D1 шәһәр үзәгенә ижтимагый һәм Эшлекле активлык зонасы
D2 сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы
D3 жирле хезмәт күрсәтү һәм коммерция активлығы зонасы
D4 муниципаль һәм шәһәр әһәмиятендәге ижтимагый, эшлекле һәм коммерциячел активлык зонасы
D5 иконик максатлы объектлар зонасы
ЖИТЕШТЕРҮ ҺӘМ КОММУНАЛЬ ӨЛКӘЛӨР
II-III класслы житештерү һәм коммуналь объектларның П1 зонасы
П2 IV-V класслы житештерү һәм коммуналь объектлар зонасы
Коммуналь объектлар зонасы
С3 махсус максатлы яшелләндерү зонасы
ТРАНСПОРТ ҺӘМ ИНЖЕНЕРЛЫК ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ
Транспорт объектлары ТР1 зонасы
Су алу, башка инженер-техник корылмаларның ТР2 зонасы
Инженер инфраструктурасы объектларының ТР3 зонасы
Тр4 чистарту корылмасы зонасы
ТР5 тимер юл транспорты зонасы
ЯЛ ИТҮ ЗОНАЛАРЫ
Р1 рекреацион -андшафт территорияләре зонасы
Р2 транзит жәяүлеләр бәйләнеше зонасы
Р3 спорт һәм спорт-тамаша комплекслары һәм корылмалары зонасы
Р4 бакчачылык һәм дача участкалары зонасы
АВЫЛ ХУҖАЛЫГЫ КУЛЛАНУ ОБЪЕКТЛАРЫ ЗОНАСЫ
Авил хуҗалыгы жирләре зонасы
МАХСУС МАКСАТ ЗОНАЛАРЫ
Зиратлар зонасы
СН2 үләт базасы
С3 үләт базаның махсус максатлы яшелләндерү зонасы

36 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Торак зоналары

1. Т1-индивидуаль торак төзелеше зонасы
Т1-индивидуаль торак төзелеше зонасы;
Торак - индивидуаль төзелеш зонасы милек тибындагы аерым торак йортлар, блокланган торак йортлар, блоклар саны 4тән артмаган, йорт яны жирләре белән яисә алардан башка төзү өчен эшләнган.
1.1. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
бер фатирлы торак йорт;
йорт яны белән бер фатирлы торак йорт;
блокланган торак йорт (блоклар саны 4 дән артмый);
фатирлы жир участкалары булган блокланган торак йорт (блоклар саны 4тән артмаган).
1.2. Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре:
гаиләгә 2 машинадан артык гаражлар, шул исәптән торак йортларның 1 катына

салынган;

шәхси милектә булган кешеләрне йөртү өчен йөк ташу һәм транспорт өчен ябык машина кую урыннары 1,5 тоннадан да азрак машиналар кую өчен урыннар;

кечкенә корабларны саклау өчен гаражлар;

мотоцикл, мопед саклау урыннары;

төзекләндерү объектлары;

душлар, мунчалар, сауналар үзенчәлекле;

хужалык корылмалары, корылмалары (сарайлар, теплицалар, остаханәләр, беседкалар, түбәләр);

йорт хайваннары һәм кош корылмалары;

ферма хайваннарын һәм кош-кортларны тоту өчен корылмалар;

бәдрәфләр, септиklar, юу типекләре;

юсаирле су чыганаclarы;

су саклау контейнерлары көйләнгән;

ижтимагый су саклау танclarы;

бассейннар көйләнгән;

фехтовкалау;

чүп-чар жыно майданнары;

янгын саклау объектлары.

1.3. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында консолидацияләгән һәм республика бюджетына кергән жир кишәрлекләрен арендалаган өчен кергән табыш нәтижеләре ясалды

- биекlege 4 каттан артык булмаган, фатир яны участоклары булган яисә алардан башка гына булган аз катлы күпфатирлы торак йортлар;
- Ижтимагый-эшлекле төзелеш объектларына кагылышлы күчемсез милек объектларын төзү һәм (яки) куллану, эгәр аларны урнаштыру әйләнә-тирә моxиткә тәәсир итмәсә, халыкка уңайсызлыklar тудырмаса, санитар яки сак зонасын билгеләүне таләп итмәсә, ә аталган объектлар астындагы жир кишәрлекләренәң майданы зона территориясенәң 20% тан артмый, шул исәптән:
- вакытлыча ваклап сату һәм халыкка хезмәт күрсәтү павильоннары;
- сәүдә майданы 50 кв. метрдан артмаган кибетләp;
- кунакханәләр 20 урыннан артык түгел;
- офислар, банк бүлекләре;
- клублар (мәдәният йортлары);
- китапханә;
- урта гомуми белем бирү учреждениеләре;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре;
- иконик объектлар;
- фельдшер-акушерлык пунктлары;
- шәхси практика медицина кабинетлары;
- даруханәләр, даруханә пунктлары;
- хайваннарны даими тотмыйча ветеринария табиблары;
- спорт майданчыклары, теннис кортлары, спорт заллары, фитнес-клублар;
- вак көнкүреш ремонты буенча кабул итү пунктлары һәм остаханәләр (аяк киеме, киём, зонтлар, сәгатъләр һ. б.), 100 кв. м кадәр тегү һәм остаханәләр;
- чәчтарашханә, матурлык салоннары, матурлык салоннары;
- элементә бүлекләре;
- торак-эксплуатация һәм авария-диспетчер хезмәтләре;

- жәмәгать туклануы предприятиеләре 23 сәгатькә кадәр эш режимы белән 20 утырту урыны;
- хокук тәртибен саклауның терәк пунктлары;
- тәһкәлләр һәм истәлек билгеләре.
- 1.1. ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Бүлек күләме:
- Жир кишәрлекләре:
- Участокның минималь күләме-750 кв. м
- Участокның максималь күләме - 1400 кв. м
- ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.
- Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга. Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләренә кабул итәргә:
- Участокның минималь күләме - 10 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
- Структура биекlege:
- Төп структураның иң чик катлары-3 кат (катлы катны да кертеп);
- Төп бинаның чик Биекlege-15 м;
- Ярдәмче корылмаларның иң чик катлары – 1;
- Ярдәмче корылмаларның чик биекlege-3,5 м (яксы түбә белән), 4,5 м (чатырлы түбә, тимераякта биеклек).
- Фехтовкалауның максималь биекlege 2,0 М.
- Төзелеш коэффициенты:
- Манор тибындагы төзелеш коэффициенты-0.2
- Блокланган йортлар төзү коэффициенты – 0.3
- Күрше участоклардагы урамнар һәм корылмалардан минималь аралар: урамнарның кызыл линиясеннән торак йортка кадәр – 3-5 м, кызыл линиядән торак йортка кадәр – 3 м;
- күрше участок чикләреннән торак йортка кадәр-3 м;
- участок чикләреннән хужалык корылмаларына кадәр-1 м;
- бәдрәфтән күрше йорт стөнасына кадәр (үзәкләштерелгән канализация булмаганда) кимендә 12 м;
- бәдрәфтән (үзәкләштерелгән канализация булмаганда) 25 метрдан да ким булмаган су белән тәмин итү чыганагына кадәр;
-
- Терлек һәм кош-корт корылмаларының биекlege ким дигәндә 2,4 м булырга тиеш.
- Терлек һәм кош-корт асрау өчен биналарны торак йортка янкормага салу рөхсәт ителә, аларны торак бүлмәләреннән кимендә өч ярдәмче бүлмә белән изоляцияләү шарты белән; терлек һәм кош-корт өчен биналар өйгә керүдән 7 метрдан да якынак булмаган изоляцияләнгән тышкы керү урыны булырга тиеш.
- Кошларны һәм терлекләренә тоту өчен абзарлардан минималь ара 20 м минималь шахта коеларына кадәр.
- Сарайлар төркемнәре арасындагы ара 800 кв.м. дан артмаска тиеш. сарайлар «янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент»22.07.2008 ел, №123-ФЗ Федераль законның II бүлегендәге 15 бүлек нигезендә кабул ителә.
- 1.1.1. Башка таләпләр:
- Төзелеш линиясе ачык итеп күрсәтелергә тиеш, бина фасадыннан жир кишәрлекләренә килгә бер үк булырга тиеш.
- Йорт хужаларының үзара ризалыгы буенча чиктәш жир кишәрлекләрендә хужалык корылмаларын блоклау рөхсәт ителә. Сарайлар төркемнәре арасы 800 кв.м. дан да

артмаган. сарайлар төркемнәре арасында төзелеш мәйданы «янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент» 22.07.2008 №123-ФЗ Федераль законның II бүлегендәге 15 бүлек нигезендә кабул ителә.

- Сарай, гараж, мунча, теплица, санитар һәм янгынга каршы нормалар таләпләрен үтәп, индивидуаль йортка түбә салу рөхсәт ителә.
- Автомобиль транспорты саклана торган урыннардан тыш, ярдәмче корылмалар урамнар ягыннан урнашырга рөхсәт ителми.
- Урам коймалары ким дигәндә бер кварталда бертөрле булырга тиеш.
- Жир участоклары арасында койма мәйданынан кимендә 50% (рәшәткәле конструкцияләр) киртәләр урнаштырырга киңәш ителә.
- Сангырау коймалар жир участоклары арасында 0,75 метр биеклектәге чикләүләрсез, чик биеклеккә кадәр суык конструкцияләр белән киңәйтеп урнаштырылырга мөмкин.
- Жирле канализацияне йортлар территорияләрендә генә укыннар урнаштырып житештерергә кирәк. Ишү һәм юыну чокырларын урнаштыру йорт участогы чикләреннән 4 метр ераклыкта башкарыла.
- Социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге рөхсәт ителгән объектлар торак йортларның аскы ике катында урнашырга яки, килүчеләр өчен торак (ишегалды) территориясеннән Аерылган керү урыннары, подъездлар һәм кунакларның ачык автостоянкаларын оештыру мәйданчыклары булган очракта, аларга өстәмә төзүгә мөмкин.
- Ж2. 5 катка кадәр индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы торак йортлар катнаш төзелеш зонасы
-
- Индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы торак йортлар белән катнаш торак төзелеш зонасы торак районнары формалаштыруның хокукый шартларын индивидуаль торак йортлардан, биш блоктан артык булмаган торак йортлардан һәм 5 катка кадәр күпфатирлы торак йортлардан тәэмин итү өчен, жирле әһәмияттәге социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектларын, инженер-транспорт инфраструктурасын урнаштырудан бүленгән.
-
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
  - - участка хужалык һәм житештерү билгеләнешендәге биналар булмаган шәхси торак йортлар;
  - - 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар;
  - - фатир яны жир кишәрлекләре булган блокланган торак йортлар 5 блоктан артык түгел;
  - - гомуми белем бирү учреждениеләре (башлангыч, урта (тулы));
  - - даруханәләр;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән беренчел ихтыяж товарлары кибетләре;
- гомуми мәйданы 400 кв. метрдан артмаган аерым бинада беренчел ихтыяж товарлары кибетләре.;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән жәмәгать туклануы объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән көнкүреш хезмәтә күрсәтү объектлары;
- мәдәният һәм сәнгать объектлары;
- өстәмә белем бирү учреждениеләре (музыка, сәнгать, хореография, спорт мәктәпләре һәм студияләр һ. б.);
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән ижат остаханәләре, халык һөнәрчеләге эшләнмәләре остаханәләре;

- китапханэлэр, архивлар;
- ремонт остаханэлэре һәм гаражлары булган торак-эксплуатация хезмэтлэре;
- элемтэ бүлеклэре, почта бүлеклэре, телефон һәм телеграф станциялэре;
- торак йортларга салынган һәм торак йортларга беркетелгән төрлө оешмаларнын офислары.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрлэре:

- теплицалар;
- гаражлар, жир асты гаражлары, жиңел автотранспортның ачык тукталышлары;
- балалар майданчыклары, ял итү һәм спорт дәреслэре өчен майданчыклар;
- хужалык майданчыклары;
- янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);
- бакчалар, бакчалар, алгы бакчалар.

Шартлы куллану төрлэре:

- балалар бакчалары, мәктәпкәчә тәрбия бирү башка учреждениелэр;
- амбулатор-сырхауханә учреждениелэре, диспансерлар;
- балалар сөт кухнясының тарату пунктлары;
- мунча, сауналар;
- кунакханә;
- тулай тораклар;
- социаль хезмэт күрсәтү учреждениелэре, шул исәптән халыкка социаль хезмэт күрсәтү үзәклэре, өлкәннэр һәм инвалидлар өчен интернат-йортлар, балалар йортлары, уютлар, Төнгө йортлар;
- санаторий мәктәплэре, интернат-мәктәплэр, коррекцион мәктәплэр;
- иконик биналар;
- ашыгыч медицина ярдәме учреждениелэре һәм кан жибөрү станциялэре;
- гомуми майданы 400 кв. метрдан артык булган ваклап сату объектлары;
- аерым бинада жәмәгать туклануы объектлары;
- аерым торучы бинада көнкүреш объектлары;
- мунча, сауналар;
- гомуми майданы 1500 кв. метрдан артмаган ябык типтагы спорт һәм спорт-сәламәтлэндерү комплекслары.;
- ачык типтагы спорт һәм спорт-сәламәтлэндерү комплекслары;
- аерым торган бинада ижат остаханэлэре, халык һөнәрчелеге эшләнмэлэре остаханэлэре;
- жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, дәүләт һәм муниципаль учреждениелэр биналары;
- финанс-кредит оешмалары;
- ветеринария хастаханэлэре, хайваннар булмаган станциялэр;
- 50 м санитар-саклау зонасын оештыру шарты белән 5 постка кадэр жиңел автомобильлэргә техник хезмэт күрсәтү станциялэре (рәссам-калай эшләрәннән башка) ;
- 50 м санитар-саклау зонасын оештыру шарты белән жиңел автотранспортны ТРК саны 3тән артмаган сыек ягулык белән тутыру өчен генә) автозаправка станциялэре;
- 50 м санитар-сак зонасын оештыру шарты белән ике постка кадэр автомобильлэрне юдыру.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтлэре министрлыгында дәүләт хезмәткәрлэрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлеклэре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.

Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга.

Калган очракларда жир участкалары күләменәң һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләренә кабул итәргә:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

ЖЗ. 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар төзү зонасы.

ТЗ күпфатирлы торак йортлар төзү зонасы 5 катка кадәр күпфатирлы торак төзелеш территорияләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү, инженер-транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар;
- тулай тораклар;
- даруханәләр;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән ваклап сату объектлары;
- аерым торучы бинада 1500 кв. метрдан артык булмаган ваклап сату объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән жәмәгать туклануы объектлары;
- аерым бинада жәмәгать туклануы объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары;
- аерым торучы бинада көнкүреш объектлары;
- ачык типтагы спорт һәм спорт-сәламәтләндрерү комплекслары;
- мәдәният һәм сәнгать объектлары;
- өстәмә белем бирү учреждениеләре (музыка, сәнгать, хореография, спорт мәктәпләре һәм студияләр һ. б.);
- күп максатлы һәм махсус максатлы клублар;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән ижат остаханәләре, халык һөнәрчеләге эшләнмәләре остаханәләре;
- китапханәләр, архивлар, мәгълүмат үзәкләре;
- ремонт остаханәләре һәм гаражлары булган торак-эксплуатация хезмәтләре;
- элемтә бүлекләре, почта бүлекләре, телефон һәм телеграф станцияләре;
- торак йортларга салынган һәм торак йортларга беркетелгән төрле оешмаларның офислары.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- гаражлар, жир асты гаражлары, жиңел автотранспортның ачык тукталышлары;
- балалар мәйданчыклары, ял итү һәм спорт дәрәсләре өчен мәйданчыклар;
- хужалык мәйданчыклары;
- янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.).

Шартлы куллану төрләре:

- амбулатор-сырхауханә учреждениеләре, диспансерлар;
- балалар сәт кухнясының тарату пунктлары;
- балалар бакчалары, мәктәпкәчә тәрбиянең башка объектлары;
- гомуми белем бирү учреждениеләре (башлангыч, урта (тулы) ;
- кунакханә;

- социаль хезмэт күрсәтү учреждениеләре, шул исәптән халыкка социаль хезмэт күрсәтү үзәкләре, өлкәннәр һәм инвалидлар өчен интернат-йортлар, балалар йортлары, приютлар, Төнге йортлар;
- санаторий мәктәпләре, интернат-мәктәпләр, коррекцион мәктәпләр;
- иконик биналар;
- мунча, сауналар;
- ашыгыч медицина ярдәме учреждениеләре һәм кан жибәрү станцияләре;
- ябык типтагы спорт һәм спорт-сәламәтләнדרү комплекслары;
- аерым торган бинада ижат остаханәләре, халык һөнәрчелеге эшләнмәләре остаханәләре;
- жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр биналары;
- ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, ижат берлекләре, халыкара оешмалар биналары;
- аерым бинада төрле оешмаларның офислары;
- финанс-кредит оешмалары;
- судлар, нотариаль конторалар, башка юридик учреждениеләр;
- ветеринария хастаханәләре, хайваннары булмаган станцияләр .

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлекләре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.

Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга. Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләрне кабул итәргә:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

РЖЗ. Торак төзелешен үстерү зонасы

Зона торак төзелеше параметрларын билгеләү һәм территорияне планлаштыру буенча документларны исәпкә алып, хезмәтләр жыелмасы мөмкинлеге булган торак районнары формалаштыру өчен бүлеп бирелгән. Фикер алышканнан һәм расланганнан соң, территорияне планлаштыру буенча документларның әлеге кагыйдәләренә 9 бүлеге нигезендә әлеге Кагыйдәләргә үзләштерелергә тиешле территориядә торак төзелешен үстерүнең тиешле зонасына карата шәһәр төзелеше регламентлары өлешендә үзгәрешләр кертелә.

Ж1. 1 индивидуаль торак йортлар төзү зонасы
планлаштыру проекты территориясендә

Индивидуаль торак йортлар төзү зонасы Т1.1 торак районнары формалаштыруның хокукый шартларын индивидуаль торак йортлардан тәэмин итү өчен, кирәкле инженер һәм транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру белән бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- йорт яны жир кишәрлекләре булган индивидуаль торак йортлар;

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- бакчалар, бакчалар, теплицалар, парниклар һәм башкалар.;
- балалар майданчыклары, ял итү һәм спорт дәрәсләре өчен майданчыклар;
- хужалык майданчыклары;
- сарайлар, мунчалар, бассейннар;
- 1-2 жиңел машиналар өчен шәхси гаражлар яки ачык машина кую урыннары;
- янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ.

б.).

Шартлы куллану төрләре:

- блокланган торак йортлар жир кишәрлекләре булган ике блоктан артык түгел. аерым бинада гомуми майданы 400 кв. метрдан артык булган ваклап сату объектлары;

-

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлекләре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.

Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга. Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләрне кабул итәргә:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

Ж2. 1 планлаштыру проекты территориясендә 5 катка кадәр индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы торак йортлар катнаш төзелеш зонасы

Индивидуаль торак йортлар һәм күпфатирлы торак йортлар катнаш торак төзелеш зонасы Ж2.1 торак йортларның хокукый шартларын индивидуаль торак йортлардан, бикләнгән торак йортлардан биш блоктан артмаган торак йортлардан һәм 5 катка кадәр күпфатирлы торак йортлардан, жирле әһәмиятгә социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәтләре күрсәтү объектларын, инженер-транспорт инфраструктурасын урнаштырудан тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- участка хужалык һәм житештерү билгеләнешендәге биналар булмаган шәхси торак йортлар;

- 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар;

- фатир яны жир кишәрлекләре булган блокланган торак йортлар 5 блоктан артык түгел;

- даруханәләр;

- аерым торучы бинада гомуми майданы 400 кв. метрга кадәр һәм аннан да күбрәк булган ваклап сату объектлары;

- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән беренчел ихтыяж товарлары кибетләре;

- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән жәмәгать туклануы объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары;
- элемент бөлүкләре, почта бөлүкләре, телефон һәм телеграф станцияләре;
- торак йортларга салынган һәм торак йортларга беркетелгән төрле оешмаларның офислары.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- теплицалар;
- гаражлар, жир асты гаражлары, жиңел автотранспортның ачык тукталышлары;
- балалар майданчыклары, ял итү һәм спорт дәрәсләре өчен майданчыклар;
- хужалык майданчыклары;
- янгың саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгыңга каршы сулыклар һ. б.);
- бакчалар, бакчалар, алгы бакчалар.

Шартлы куллану төрләре:

- балалар бакчалары, мәктәпкәчә тәрбия бирү башка учреждениеләр;
- гомуми белем бирү учреждениеләре (башлангыч, урта (тулы));
- амбулатор-сырхауханә учреждениеләре, диспансерлар;
- балалар сөт кухнясының тарату пунктлары;
- мунча, сауналар;
- ашыгыч медицина ярдәме учреждениеләре һәм кан жибәрү станцияләре;
- финанс-кредит оешмалары;

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлекләре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.

Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга. Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләрне кабул итәргә:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

1. Планлаштыру проекты территориясендә 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар төзү зонасы.

Т3. 1 күпфатирлы торак йортлар төзү зонасы 5 катка кадәр күпфатирлы торак төзелеше территорияләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү, кирәкле социаль һәм мәдәни-көн күреш объектларын урнаштыру, инженер-транспорт инфраструктурасын тәмин итү өчен бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән миләкне куллануның төп төрләре:

- 5 катка кадәр күп фатирлы торак йортлар;

- тулай тораклар, кунакханэлэр;
- даруханэлэр;
- гомуми майданы 400 кв. метрдан артык булган ваклап сату объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән ваклап сату объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән жәмәгать туклануы объектлары;
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары;
- мәдәният һәм сәнгать объектлары;
- өстәмә белем бирү учреждениеләре (музыка, сәнгать, хореография, спорт мәктәпләре һәм студияләр һ. б.);
- торак йортларга салынган яки торак йортларга беркетелгән ижат остаханәләре, халык һөнәрчеләге эшләнмәләре остаханәләре;
- ремонт остаханәләре һәм гаражлары булган торак-эксплуатация хезмәтләре;
- элемент бүлекләре, почта бүлекләре, телефон һәм телеграф станцияләре;
- торак йортларга салынган һәм торак йортларга беркетелгән төрле оешмаларның офислары.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- гаражлар, жир асты гаражлары, жиңел автотранспортның ачык тукталышлары;
- машина кую урыннары;
- балалар майданчыклары, ял итү һәм спорт дәрәсләре өчен майданчыклар;
- хужалык майданчыклары;
- янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.).

Шартлы куллану төрләре:

- йорт яны жир кишәрлекләре булган индивидуаль торак йортлар;
- амбулатор-сырхауханә учреждениеләре, диспансерлар;
- балалар сәт кухнясының тарату пунктлары;
- балалар бакчалары, мәктәпкәчә тәрбиянен башка объектлары;
- ашыгыч медицина ярдәме учреждениеләре һәм кан жибәрү станцияләре;
- финанс-кредит оешмалары;
- судлар, нотариаль конторалар, башка юридик учреждениеләр.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлекләре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

ИЖС өчен жир участогын бүлгәндә алына торган разманлы участоклар 750 кв.метрдан да ким булмаска тиеш.

Участокның югарыда күрсәтелгән күләмнәрен ИЖС өчен кулланырга.

Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләрне кабул итәргә:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

1. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре зонасы.

- Зона мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен, шулай ук зонаның төп билгеләнешенә карата ярдәм итүче объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
  - - балалар бакчалары, мәктәпкәчә тәрбиянең башка объектлары;
  - - башлангыч, урта (тулы) гомуми белем бирү учреждениеләре.

- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:
  - - укыту-лаборатория, фәнни-лаборатор корпуслар, укыту-житештерү остаханәләре;
  - - остаханәләр (сәнгать, скульптура, балта осталары һ. б.);
  - - китапханә;
  - - мәгълүмати, компьютер үзәкләре;
  - - спорт заллары, ял итү заллары, бассейннар;
  - - спорт мәйданчыклары, стадионнар, теннис кортлары;
  - - янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.);
  - - хужалык мәйданчыклары;
  - - машина кую урыннары.

- 37 Статья. Шәһәр төзелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар

- Ижтимагый-эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү, эшмәкәрлек эшчәнлегә, Урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләре, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, дини биналар, эшлекле, финанс объектлары, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

- 1. Шәһәр үзәгенең ижтимагый һәм Эшлекле активлык зонасы

- Д1 шәһәр үзәгенең ижтимагый һәм Эшлекле активлык зонасы күчмәсез милек объектларын федераль, региональ һәм гомумшәһәр әһәмиятендәге административ, ижтимагый һәм башка учреждениеләр, коммерция учреждениеләре, офислар, торак, шулай ук күпфункцияле биналар кушылган территорияләрдә куллану, төзү һәм реконструкцияләүнең хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүленгән.

- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
  - - административ биналар;
  - - күп функцияле бизнес һәм хезмәт күрсәтүче биналар;
  - - төрле оешмаларның, фирмаларның, компанияләрнең офислары, конторалары;
  - - югары каттагы фатирлар белән күпфункцияле файдалану биналары һәм эшлекле, мәдәни билгеләнештәге, хезмәт күрсәтү объектларының аскы катларына урнаштыру, төрле куллану төрләрен катлы аеру шарты белән;
  - - күпфатирлы торак йортлар;
  - - вәкиллек;
  - - кредит-финанс учреждениеләре, банк бүлекләре;
  - - юридик учреждениеләр: нотариаль һәм адвокат конторалары, юридик консультациялар, судлар;
  - - элемент бүлекләре, почта бүлекләре, шәһәрара сөйләшү пунктлары;
  - - санитария-саклау зонасын оештыруны таләп итмәгән проектлау, фәнни-тикшеренү һәм тикшеренү оешмалары;

- - югары уку йортлары, Бүлекләр, Факультетлар, югары һәм махсус урта уку йортларының филиаллары;
- - халыкка хезмәт күрсәтү буенча транспорт агентлыктары: билет сату кассалары, менеджер хезмәтләре һ. б.;
- - телевидение һәм радиостудиялар;
- - кибетләр, сәүдә комплекслары, сәүдә йортлары;
- - кунакханә;
- - интернет-кафе;
- - театрлар, концерт заллары;
- - кинотеатрлар;
- - кәрәзле элемент хезмәтләре күрсәтү фирмалары;
- - фотосалоннар;
- - полиграфия хезмәтләре күрсәтү үзәкләре (ксерокопияләр, ламинировкалар, брошюралар пр.);
- - спорт биналары һәм корымалары, йөзү бассейннарын, спорт залларын, спорт клубларын да кертеп, физкультура-сәламәтләндрү билгеләнешендәге биналар;
- - мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре (клублар, мәдәният йортлары, район мәдәният йортлары, музей ижат йортлары, күргәзмә заллары, галереялар, сәнгать салоннары, китапханәләр);
- - күп функцияле ял объектлары (балалар, яшүсмерләр, яшьләр, олылар өчен);
- - архив, мәгълүмат үзәкләре, белешмә бюролары;
- - ЗАГС;
- - кер юу һәм коры чистарту пунктлары;
- - көнкүреш объектлары;
- - жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- - даруханәләр;
- - бүлекләр, милиция участок пунктлары;
- - Коммуналь предприятиеләр (торақ-эксплуатация һәм авария диспетчерлык хезмәтләре).
-
- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:
  - – жиңел автотранспортны вакытлыча саклау өчен автостоянкалар-бер катлы, күп катлы (ачык, жир асты һәм ярым жир асты);
  - - янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.).
-
- Шартлы куллану төрләре:
  - - иконик объектлар;
  - - беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
  - - жәмәгать бәдрәфләре.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме - 10 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
-
- У2. Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы

- Д2 сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы сәламәтлек саклау һәм социаль яклау учреждениеләрен, шулай ук хезмәт күрсәтүче объектларны урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- - хастаханәләр;
- - амбулатор-сырхауһанә учреждениеләре;
- - «ашыгыч ярдәм» станцияләре;
- - даруханәләр;
- - беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- - социаль яклау учреждениеләре;
- - травматология пунктлары;
- - балалар сәт кухнясы, балалар сәт ризыклары;
- - халыкны психологик реабилитацияләү үзәкләре, практик табиблар кабинетлары;
- - профилакторийлар.

- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- - махсус билгеләнештәге ведомство жиңел автомобильләр гаражлары;
- - индивидуаль пассажир машиналарын вакытлыча саклау өчен ачык машина кую урыннары;
- - янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.).

- Шартлы куллану төрләре:

- - махсус билгеләнештәге стационарлар;
- - махсус социаль яклау учреждениеләре;
- - иконик объектлар;
- - Төп товар кишетләре .

- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

- Участокның минималь күләме - 10 кв. м

- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

- D3. Localирле хезмәт күрсәтү һәм коммерция активлык зонасы

- Жирле әһәмияттәге хезмәт күрсәтү һәм коммерция активлығы зонасы торак пунктындагы районнарның жирле (локаль) үзәкләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү өчен, халыкның көндәлек һәм вакытлы ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру белән бүлеп бирелгән.

- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- - банк бүлекләре;
- - юридик учреждениеләр: нотариаль һәм адвокат конторалары, юридик консультациялар;
- - почта бүлекләре, телефон һәм телеграф станцияләре;

- - кибет;
- - кунакханә;
- - интернет-кафе;
- - кәрәзле элемент хезмәтләре күрсәтү фирмалары;
- - фотосалоннар;
- - полиграфия хезмәтләре күрсәтү үзәкләре (ксерокопияләр, ламинация, брошюралар пр.);
- - бассейннар, спорт клублары, спорт мәйданчыкларын кертәп, спорт өчен билгеләнгән биналар, корылмалар;
- - күп функцияле ял объектлары (балалар, яшүсмерләр, яшьләр, олылар өчен);
- - көнкүреш объектлары;
- - жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- - даруханәләр;
- - бүлекләр, полиция участок пунктлары;
- - Коммуналь предприятиеләр (торак-эксплуатация һәм авария-диспетчерлык хезмәтләре).
-
- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:
- - хезмәт күрсәтү объектлары алдында машина кую урыннары;
- - янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);
- - склад бүлмәләре;
- - АТС.
-
- Шартлы куллану төрләре:
- - киосклар, халыкка хезмәт күрсәтү өчен ваклап сату павильоннары;
- - иконик объектлар;
- - беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- - халыкка медицина консультациясе үзәкләре, практик табиблар кабинетлары;
- - сырхауханәләр, консультатив поликлиникалар;
- - балалар сөт кухнясының тарату пунктлары;
- - мунча, сауналар;
- - күпфатирлы торак йортлар;
- - төрле оешмаларның, фирмаларның, компанияләрнең офислары, конторалары;
- - аерым жир кишәрлекләрендә автостоянкалар жир асты, жир өсте күпкатлы аерым участокларда;
- - жәмәгать бәдрәфләре.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме - 10 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
- 4. Муниципаль һәм шәһәр әһәмиятендәге ижтимагый, эшлекле һәм коммерциячел активлык зонасы
-
- Д1 муниципаль һәм шәһәр әһәмиятендәге ижтимагый, эшлекле һәм коммерциячел активлык зонасы шәһәр зоналарын формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү өчен, күп функцияле билгеләнештәге административ, эшлекле, ижтимагый,

мәдәни, хезмәт күрсәтүче һәм коммерцияле куллануның киң спектры белән бүлөп бирелгән.

- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- - административ, административ-хужалык, эшлекле, ижтимагый учреждениеләр һәм шәһәр һәм муниципаль әһәмияткә ия оешмалар;
- - күп функцияле бизнес һәм хезмәт күрсәтүче биналар;
- - төрле оешмаларның, фирмаларның, компанияләрнең офислары, конторалары;
- - югары каттагы фатирлар белән күпфункцияле файдалану биналары һәм эшлекле, мәдәни билгеләнештәге, хезмәт күрсәтү объектларының аскы катларына урнаштыру, төрле куллану төрләрен катлы аеру шарты белән;
- - вәкиллек;
- - кредит-финанс учреждениеләре, банк бүлекләре;
- - юридик учреждениеләр: нотариаль һәм адвокат конторалары, юридик консультациялар, судлар;
- - элемтә бүлекләре, почта бүлекләре, шәһәрара сөйләшү пунктлары;
- - проект, фәнни-тикшеренү һәм тикшеренү оешмалары;
- - югары уку йортлары, Бүлекләр, Факультетлар, югары һәм махсус урта уку йортларының филиаллары;
- - халыкка хезмәт күрсәтү буенча транспорт агентлыклары: билет сату кассалары, менеджер хезмәтләре һ. б.;
- - кибетләр, сәүдә үзәкләре;
- - базар;
- - кунакханәләр, тулай тораклар;
- - интернет-кафе;
- - кинотеатрлар;
- - кәрәзле элемтә хезмәтләре күрсәтү фирмалары;
- - фотосалоннар;
- - полиграфия хезмәтләре күрсәтү үзәкләре (ксерокопияләр, ламинация, брошюралар пр.);
- - спорт, физкультура-сәламәтләндерү билгеләнешендәге биналар һәм корылмалар, шул исәптән йөзү бассейнлары, спорт заллары, спорт клублары;
- - мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре (клублар, мәдәният йортлары, район мәдәният йортлары, музей ижат йортлары, күргәзмә заллары, галереялар, сәнгать салоннары, китапханәләр);
- - күп функцияле ял объектлары (балалар, яшүсмерләр, яшьләр, олылар өчен);
- - ЗАГС;
- - телевидение һәм радиостудиялар;
- - газета редакцияләре;
- - көнкүреш объектлары;
- - кер юу һәм коры чистарту пунктлары;
- - архив, мәгълүмат үзәкләре, белешмә бюролары;
- - жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- - даруханәләр;
- - бүлекләр, полиция участок пунктлары, район эчке эшләр бүлеге, ЮХИДИ;
- - саклау предприятиеләре;
- - Коммуналь предприятиеләр (торак-эксплуатация һәм авария диспетчерлык хезмәтләре).

- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- - индивидуаль жиңел машиналар өчен кунак парклары;
- - янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.).
-
- Шартлы куллану төрләре:
-
- - ял итү урыннары;
- - иконик объектлар;
- - хастаханәләр;
- - практик табиблар кабинетлары, поликлиникалар;
- - балалар сөт кухнясының тарату пунктлары;
- - беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- - ветеринария берләшмәләре ,ветеринария табиблары (хайваннар юк);
- - мунча, сауналар;
- - индивидуаль жиңел автомобильләр өчен гаражлар-эчке-беркетелгән, аерым торучы (жир асты, ярым жир асты, жир өсте).
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме - 10 кв. м
- Участокның максималь күләме-50 000 кв. м
-
-
- D5. Иконик максатлы объектлар зонасы
-
- Рөхсәт ителгән төп куллану:
- - иконик объектлар;
- - кунакханә;
- - дин эһелләренен һәм хезмәт күрсәтүче персоналның торак йортлары;
- - даруханә пунктлары;
- - киосклар, ваклап сату павильоннары;
- - хужалык корпуслары;
- - парковкалар кунак.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме - 10 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
-
- 38 Статья. Шәһәр төзелеше регламентлары. Житештерү һәм коммуналь өлкәләр
-
- Житештерү һәм коммуналь зоналары сәнәгать, коммуналь-склад объектларын, инженер һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм шәһәр төзелеше регламентларында каралган башка объектларны урнаштыру, шулай ук санитария

кагыйдэләре һәм нормалары таләпләренә туры китереп, мондый объектларның санитария-саклау зоналарын үз эченә алу өчен билгеләнгән.

-
-
- 1. III класслы житештерү һәм коммуналь объектлар зонасы
-

- III класслы производство һәм коммуналь объектлар зонасы 300 м га кадәр санитар-сак зонасы булган, III класслы сәнәгать, житештерү һәм коммуналь предприятиеләрне формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән, алар эшчәнлегенә югары шау-шу, пычрану дәрәжәсе, зур йөк һәм тимер юл транспортының интенсив хәрәкәте белән бәйле. Бердәм зонада рөхсәт ителгән күчмәсез милекне куллануның төрле төрләрен норматив санитария таләпләрен үтәгән очракта гына яраштыру мөмкин.

-
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- - III класслы сәнәгать һәм коммуналь-склад предприятиеләре;
- - IV класслы сәнәгать һәм коммуналь-склад предприятиеләре;
- - V класслы сәнәгать һәм коммуналь склад предприятиеләре;
- - төрле II-III класслы склад юнәлешендәге объектлар;
- - төрле IV-V класслы склад максатлы объектлар;
- - житештерү-лаборатория корпуслары;
- - офислар, административ хезмәтләр;
- - сәнәгать һәм коммуналь-склад предприятиеләренә турыдан-туры хезмәт күрсәтү белән бәйле жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- - предприятиеләргә хезмәт күрсәтү белән бәйле проект, фәнни-тикшеренү, конструкторлык һәм тикшеренү оешмалары.

-
- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- - янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.);
- - предприятиеләр персоналы өчен спорт майданчыклары, ял майданчыклары;
- - автомобильләр, автобуслар, йөк машиналары, жиңел автомобильләр саклау урыннары булган транзит транспорт майданчыклары, ачык тукталышлар;
- - йөк машиналарын даими саклау өчен гаражлар һәм машина кую урыннары;
- - йөк автомобильләрен вакытлыча саклау өчен автостоянкалар.

-
- Шартлы куллану төрләре:

- - беренче медицина ярдәм күрсәтү пунктлары;
  - - даруханә пунктлары;
  - - бүлекләр, милиция участок пунктлары;
  - - киосклар;
  - - кәрәзле, радиорелей, спутник элементәсе антенналары;
  - - район һәм шәһәр эһәмиятендәге санитар-техник корылмалар һәм коммуналь билгеләнештәге Корылмалар;
- ягулык салу станцияләре;
- автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре;
- авторемонт предприятиеләре;
- бокс тибындагы гаражлар, күп катлы (жир асты һәм жир асты), аерым жир участогында автостоянкалар.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 100 000 кв. м

П2. IV-V класслы житештерү һәм коммуналь объектлар зонасы

П2 IV-V класслы производство һәм коммуналь объектлар зонасы житештерү, коммуналь предприятиеләрне һәм IV-V класслы склад базаларын формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү өчен бүлеп бирелгән, 100-50 М санитар-сак зонасы булган. Бердәм зонада рөхсәт ителгән күчәмсез милекне куллануның төрле төрләрен норматив санитария таләпләрен үтәгән очракта гына яраштыру мөмкин.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- IV-V класслы житештерү һәм коммуналь предприятиеләр, төрле профильле;
- төрле IV-V класслы склад максатлы объектлар;
- офислар, административ хезмәтләр;
- күпләп, ваклап сату предприятиеләре һәм предприятиеләрнең үзләрендә житештерелгән товарларны сату буенча ваклап сату кибетләре;
- сәнәгать һәм коммуналь-склад предприятиеләренә турыдан-туры хезмәт күрсәтү белән бәйлә жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- проект, фәнни-тикшеренү, конструкторлык һәм тикшеренү оешмалары һәм лабораторияләре.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.);
- предприятиеләр персоналы өчен спорт майданчыклары, ял майданчыклары;
- сәнәгать территорияләрен һәм санитар-сак зоналарын яшелләндерү өчен үсемлекләр питомниклары;
- автомобильләренә вакытлыча саклау урыннары, автобуслар, йөк машиналары, жиңел автомобильләр булган транзит транспорт майданчыклары ачык;
- йөк машиналарын даими саклау өчен гаражлар һәм машина кую урыннары;
- йөк автомобильләрен вакытлыча саклау өчен автостоянкалар.

Шартлы куллану төрләре:

- беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- даруханә пунктлары;
- бүлекләр, милиция участок пунктлары;
- киосклар;
- аерым торучы көнкүреш объектлары;
- ветеринария;
- кәрәзле, радиорелей, спутник элементәсе антенналары;
- район һәм шәһәр эһәмиятендәге санитар-техник корылмалар һәм коммуналь билгеләнештәге Корылмалар;
- ягулык салу станцияләре;
- автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре;
- бокс тибындагы гаражлар, күп катлы (жир асты һәм жир асты), аерым жир участогында автостоянкалар.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 100 000 кв. м

ЯНГА. Коммуналь объектлар зонасы

КО коммуналь объектлар зонасы селитеб территорияләренә коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары (кер юу, мунча, коры чистарту);
- Коммуналь предприятиеләр (торак-эксплуатация һәм авария диспетчерлык хезмәтләре);
- бүлекләр, милиция участок пунктлары;
- ветеринария;
- янгын частьләре, депо.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);
- шәхси жиңел машиналарны саклау өчен ачык машина кую урыннары (машина кую урыннары);
- шәхси жиңел машиналар өчен кунак автостоянкалары.

Шартлы куллану төрләре:

- күпләп, ваклап сату һәм күпләп сату предприятиеләре;
- сәнәгать товарлары базарлары;
- вакытлыча сәүдә объектлары;
- даруханә пунктлары;
- транспорт чараларын саклау өчен корылмалар.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлығында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме - 10 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

СЗ. Махсус максатлы яшелләндерү зонасы

Зона гамәлдәге нормативлар нигезендә санитар-сак зоналарын оештыру һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- махсус максатлы яшелләндерү;
- төзекләндерү объектлары.

Шартлы куллану төрләре:

- гамәлдәге нормативлар нигезендә санитар-сак зоналары территорияләре өлешендә урнаштыруга рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары;
- ведомствога караган хезмәт күрсәтү объектлары.

39 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы зонасы

Тг1. Транспорт объектлары зонасы

ТР1 транспорт объектлары зонасы транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен, шул исәптән автомобиль төзелеше һәм коммуникация өчен бүлөп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- автомобиль транспорты корылмалары һәм коммуникацияләре;
- автовокзал;
- тимер юл вокзалы;
- транспорт хезмәте күрсәтү объектлары (АЗС һәм ягулык-майлау материаллары, техник хезмәт күрсәтү станцияләре);
- гаражлар;
- автостоянкалар.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.).

Шартлы куллану төрләре:

- юл бие сервисы объектлары;
- жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- кибет.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме-25 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

TR2. Су алу, башка инженер-техник корылмалар зонасы

- TR2 зонасы су чыганакалары участокларыннан, суүткәргеч корылмалар майданчыкларыннан файдалануның хокукый шартларын тәмин итү өчен бүлөп бирелгән. Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсе белән килештереп, су белән тәмин итү чыганакаларын эксплуатацияләүгә бәйле биналар, корылмалар һәм коммуникацияләр урнаштыру рөхсәт ителә.
- TR2 зонасында һәм бәйләнгән территорияләрдә күчемсез милектән файдалануны тью территорияләре аерым куллану шартлары булган зонаның бер төре – су алу һәм башка инженер-техник корылмаларның сак зоналары белән билгеләнде.

-

- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- - су алу корылмалары;
- - су чистарту корылмалары;
- - аэрология станцияләре;
- - метеостанцияләр;

- насос станцияләре.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме-50 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
- TR3. Инженер инфраструктурасы объектлары зонасы
-
- TR3 зонасы инженерлык инфраструктурасының эре объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән. Территорияләрне куллану режимы нормативлар һәм Кагыйдәләр таләпләре нигезендә объект билгеләнеше нигезендә билгеләнә.
-
-
- TR4. Чистарту корымалары зонасы
-
- TR5 зонасы чистарту корымалары участкаларынан файдалануның хокукый шартларын тәмин итү өчен бүлеп бирелгән. Чистарту корымаларын эксплуатацияләү белән бәйле биналар, корымалар һәм коммуникацияләр урнаштыру рөхсәт ителә.
-
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
- - канализация чистарту корымалары;
- - канализация насос станцияләре (КНС);
- - аэрация станцияләре.
-
- Шартлы куллану төрләре:
- - жир асты һәм жир өсте коммуникацияләре.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме-50 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
- TR5. Тимер юл транспорты зонасы
-
- Зона тимер юл транспорты корымаларын һәм коммуникацияләрен урнаштыру өчен билгеләнгән, зонаның төп функциясен гәмәлгә ашыруны тәмин итүче хезмәт күрсәтүче объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Тимер юл транспорты объектларының тормыш эшчәнлегенә мохитенә зарарлы йогынтысын булдырмас өчен, мондый объектлардан һәм башка таләпләрдән Дәүләт шәһәр төзелеше һәм махсус нормативлар нигезендә кирәкле ераклыктарны үтәү тәмин ителә.
-
- Рөхсәт ителгән төп куллану:
- - тимер юл транспорты корымалары һәм коммуникацияләре,
- - кибет,

- - жәмәгать туклануы предпрятиеләре,
- - ЦТП, ТП, РП.
-
- Шартлы куллану төрләре:
- - вакытлыча сәүдә объектлары,
- - АЗС,
- - АГЗС.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме-25 кв. м
- Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.
-
- 40 Статъя. Шәһәр төзелеше регламентлары. Ял итү зоналары
-
- Рекреацион куллану зоналары составына скверлар, парклар, шәһәр бакчалары, пляжлар биләгән территорияләр чикләрендә, шулай ук ял итү, Туризм, физик культура һәм спорт белән шөгылләнү өчен файдаланыла торган һәм билгеләнгән башка территорияләр чикләрендә зоналар кертелә.
-
- Р1. Рекреацион -андшафт территорияләре зонасы
-
- Р1 рекреацион-табигый территорияләр зонасы гамәлдәге табигый ландшафтны саклау һәм куллануның хокукый шартларын тәмин итү һәм халык сәламәтлеге, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу, аларны рациональ куллануны тәмин итү, шулай ук парклар оештыру өчен экологик чиста мохит булдыру өчен бүлеп бирелгән. Халыкның кыска вакытлы ял итү, ял итү максатларында файдаланыла торган скверлар, бакчалар.
-
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
- -пляжлар;
- - яр бие;
- - агачлык;
- - парклар;
- - скверлар;
- - бакча;
- - махсус Парклар һәм бакчалар (микрорайон, балалар, спорт; зоологик, күргәзмә һ.б.).
-
- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:
- - сезонлы хезмәт күрсәтү объектлары;
- - хезмәт күрсәтүче персонал бүлмәләре;
- - спорт-ял итү инвентарьларын прокатка алу базалары;
- -янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);
- - ачык типтагы пассажир машиналарын вакытлыча саклау өчен машина кую урыннары.
-
- Шартлы куллану төрләре:

- - төзеклэндөрү элементлары, кече архитектура формалары;
- - коткару станцияләре;
- - көймә станцияләре һәм су жиһазларын арендау пунктлары;
- -балалар майданчыклары, ял майданчыклары;
- - спорт һәм уен майданчыклары;
- -чаңгы юллары, велосипед һәм жәяүле юллар;
- - жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- - иконик объектлар;
- -эт йөртү майданнары;
- -киосклар;
- - беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- - бүлекләр, милиция участок пунктлары;
- - жәмәгать бәдрәфләре.
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
-
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме-50 кв. м
- Участокның максималь күләме - 100 000 кв. м
-
- Р2. Транзит жәяүлеләр зонасы
-
- Транзит жәяүлеләр бәйләнеше зонасы торак районнары, хезмәт күрсәтү учреждениеләрен һәм предприятиеләрен, шул исәптән жәмәгать үзәкләре чикләрендә, сәнәгать районнарын һ. б. бәйләүче бульварлар һәм аллеялар формалаштыруның хокукый шартларын тәмин итү өчен бүлөп бирелгән.
-
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
- - бульварлар;
- - аллеялар.
-
- Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:
- - төзеклэндөрү элементлары, кече архитектура формалары.
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:
- Участокның минималь күләме-50 кв. м
- Участокның максималь күләме-50 500 кв. м .
- Р3. Спорт һәм спорт-тамаша комплекслары һәм корылмалары зонасы.
- Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:
- универсаль спорт һәм тамаша заллары яки трибуналар белән комплекслар, трибуналар юк;
- трибуналы спорт стадионнары, трибуналарсыз;
- физкультура-сәламәтлэндөрү корылмалары;
- спорт мәктәпләре;
- спорт заллары, бассейннар;
- спорт клублары;
- спорт майданчыклары, теннис кортлары;
- аквапарклар;

- велотреклар;
- мотодромнар, картинглар;
- спорт-ял итү инвентарьларын прокатка алу базалары.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

-янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);

- ачык типтагы пассажир машиналарын вакытлыча саклау өчен машина кую урыннары;

Шартлы куллану төрләре:

- жәмәгать туклануы предприятиеләре;
- киосклар, ваклап сату өчен павильоннар;
- беренче медицина ярдәме күрсәтү пунктлары;
- даруханә пунктлары;
- кунакханә;
- бию заллары;
- кинотеатрлар;
- кибет;
- бүлекләр, милиция участок пунктлары;
- жәмәгать бәдрәфләре.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме-50 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

Р4. Бакча һәм бакча зонасы

Р4 бакчачылык һәм дача участоклары зонасы ял итү һәм авыл хужалыгы культураларын үстерү максатларында халык файдалана торган торак төзелешен төзү хокукы булган бакча һәм дача участокларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- бакча һәм бакча йортлары;
- бакчалар, бакчалар.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- ишегалды корылмалары (остаханәләр, сарайлар, теплицалар, мунчалар һәм башкалар);

- кечкенә хайваннарны тоту өчен биналар;
- питомниклар;
- 1-2 жинел автомобильле йорт яны участогында индивидуаль гаражлар;
- торак йортка 1-2 жинел автомобильле гараж салынган;
- кунак автостоянкалары;
- су алу;
- коллектив бакчаларны саклау бүлмәләре;
- чүп жыючылар өчен майданчыклар;

- ижтимагый су саклау танклары;
- янгынга каршы сулыклар.

Шартлы куллану төрлөрө:

- даруханэләр;
- сезонлы хезмэт күрсәтү объектлары;
- кибет;
- ачык кунак автостоянкалары.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Бүлек күләме:

Жир кишәрлекләре:

Участокның минималь күләме-750 кв. м

Участокның максималь күләме - 1400 кв. м

Участокның югарыда күрсәтелгән зурлыкларын бакча һәм дача йортларын урнаштыру өчен кулланырга.

Калган очракларда жир участкалары күләменә һәм рөхсәт ителгән төзелеш параметрларының иң чик күрсәткечләрен түбәндәгеләрне кабул итәргә:

Участокның минималь күләме-50 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

41 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы куллану объектлары зонасы.

Авыл хужалыгы объектлары зонасы күчәмсез милекнең рөхсәт ителгән рөхсәт ителгән төрләрен һәм параметрларын үтәгәндә авыл хужалыгы производствосын алып бару өчен билгеләнгән.

СХ. Ферма жирләре зонасы

Авыл хужалыгы жирләре зонасы күчәмсез милекнең түбәндәге төрләрен һәм рөхсәт ителгән куллану параметрларын үтәгәндә авыл хужалыгы производствосын алып бару өчен билгеләнгән.

Рөхсәт ителгән милекне кулланыуның төп төрләре:

- авыл хужалыгы продукциясен ачык ысул белән үстерү кырлары һәм участкалары;
- болыннар, көтүлекләр;
- агачтан саклау полосалары.

42 нче мәкалә. Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус максат зоналары

Махсус билгеләнештәге Зона ритуаль билгеләнештәге объектларны, үлэт базларын, оборона һәм эчке эшләр министрлыгы учреждениеләрен урнаштыру, калдыкларны складлау һәм күмү, шулай ук техник регламентлар таләпләренә туры китереп мондый объектларның санитария-саклау зоналарын урнаштыру өчен билгеләнгән.

СН1. Зиратлар зонасы

СН-1 зират зонасы ритуаль объектларны урнаштыру өчен эшләнгән.

Рөхсәт ителгән милекне куллануның төп төрләре:

- зиратлар;
- ябык зиратлар;
- крематорий;
- иконик объектлар;
- ритуал кирәк-яраклар ясау буенча остаханәләр;
- күмү кибетләре;
- хужалык һәм административ-эшлекле объектлар;
- мемориаль парклар.

Рөхсәт ителгән куллануның ярдәм төрләре:

- төзекләндерү элементлары;
- янғын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янғынга каршы сулыклар һ. б.);
- шәхси жиңел машиналарны вакытлыча саклау өчен ачык кунак парклары.

Шартлы куллану төрләре:

- киосклар, ваклап сату павильоннары;
- жәмәгать бәдрәфләре.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме-50 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

СН2. Үләт базы зонасы

СН2 зонасы биотермик чокыр һәм Себер ярымүткәргечләр участокларынан файдалануның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән.

Шартлы куллану төрләре:

- үләт базлары;
- махсус билгеләнештәге яшелләндерү.

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды.:

Участокның минималь күләме-50 кв. м

Участокның максималь күләме - 20 500 кв. м.

СН3. Зона озеленения специального назначения скотомогильника

- СН3 үләт базының махсус билгеләнештәге яшелләндерү зонасы гамәлдәге нормативлар нигезендә үләт базларының санитария-саклау зоналарын яшелләндерүне оештыру өчен билгеләнгән.

-
- 12 нче бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары территорияләрдән махсус шартлар белән билгеләнгән күчәмсез милектән файдалануны чикләү өлешендә.
-
- 43 нче мәкалә. Санитар-экологик һәм табигый шартлар буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне куллануны чикләү тасвирламасы
-
- 1. «Арча шәһәре» территорияләреннән файдалануның аерым шартлары булган зоналар карталарында билгеләнгән жир кишәрлекләреннән һәм башка күчәмсез милек объектларыннан файдалану (әлеге Кагыйдәләрнең 2,3 кушымтасы) билгеләнә:
  - 1) әлеге Кагыйдәләрнең 33 статьясы картасында билгеләнгән, әлеге статьяда билгеләнгән чикләүләрне исәпкә алып, тиешле территориаль зоналарга карата 36 статьяда билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары белән;
  - 2) санитар-сак, су саклау һәм башка чикләү зоналарына карата кулланыла торган законнар, башка норматив хокукий актлар белән билгеләнгән чикләүләр.
- 2. Санитар-сак зоналарында һәм санитар күз яшьләрендә, сак зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе саклау полосаларында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчәмсез мөлкәт объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукий актлар белән билгеләнә:
  - 1. Россия Федерациясе Су кодексы, 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ.
  - 2. Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ.
  - 3. «Әйләнә-тирәлекне саклау турында»10.01.2002 № 7-ФЗ Федераль закон.
  - 4. "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында»30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон.
  - 5. «Атмосфера һавасын саклау турында»04.05.1999 № 96-ФЗ Федераль закон.
  - 6. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 "предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-сак зоналары һәм санитар классификациясе" (РФ Баш дәүләт санитар табибының 2010 елның 9 сентябрәндәге N122 карары).
  - 7. СанПиН 2.1.1279-03 «зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, урнаштыру һәм карап тотуга гигиена таләпләре» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2003 елның 8 апреләндәге 35 номерлы карары)
  - 8. СанПиН 2.1.4.1110-02 «эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганаclarын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» (РФ Баш дәүләт санитар табибының 14.03.2002 № 10 карары).
  - 9. СНИП 2.05.06-85* «магистраль торбаүткәргечләр " (30.03.1985 ел, № 30 СССР Дәүләт төзелеше карары)
  - 10. СП 2.2.1.1312-03 " яңа төзелә һәм реконструкцияләнә торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиена таләпләре» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2003 елның 30 апреләндәге 88 номерлы карары)
  - 11. СП 42.13330.2011 " шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (РФ төбәкләр үсеше министрлығының 2010 елның 28 декабрәндәге 820 номерлы боерыгы).
-
- Әлеге кагыйдәләрне эшләгәндә муниципаль берәмлекнең норматив-хокукий актлары тарафыннан кабул ителгән, әлеге кагыйдәләрне эшләгән вакытта

гамәлдә булган санитар-сак зоналарында, санитар күз яшьләрендә, су саклау зоналарында, яр буе саклау полосаларында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм Күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

-
- 3. Санитар-сак зонасы әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясаучы объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-сак зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрануның гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класс предприятиеләре өчен – гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен яраклы риск күләмнәренә кадәр киметүне тәмин итә.
- Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясенә туры китереп, аларның санитар-сак зоналары күләмен тәшкил итә:
  - беренче класс предприятиеләре өчен □ - 1000 м;
  - икенче класс предприятиеләре өчен □ - 500 м;
  - өченче класс предприятиеләре өчен □ – 300 м;
  - дүртенче класс предприятиеләре өчен □ - 100 м;
  - бишенче класс предприятиеләре өчен үсеш – 50 м.
-
- Арча шәһәре территориясендә урнашкан предприятиеләр һәм коммуналь-склад, инженер-техник һәм башка объектлар өчен 50-500 м күләмендә санитар-саклау зоналары урнаштырылган, бу II, III, IV һәм V куркынычлык классларына туры килә.
- Арча шәһәре территориясе буенча кончыгыштан көнбатышка таба «Мәскәү-Казан-Екатеринбург» тимер юлы уза. Тимер юл полотносы берничә тармактан тора, санитар ярылу экстремаль юлдан 100 м күләмендә билгеләнгән.
- Шулай ук шәһәр территориясен «Казан-Малмык» IV категорияле төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлы кисеп үтә, аның санитар аермасы 100 м тәшкил итә.
- Житештерү һәм транспорт предприятиеләренен, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларының, коммуналь-склад объектларының, чистарту корымаларының санитар-сак зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчемсез милек объектлары өчен СанПиН нигезендә билгеләнә 2.2.1/2.1.1.1200-03 " предприятиеләрнең, корымаларның һәм башка объектларның санитар-сак зоналары һәм санитар классификациясе»:
  - 1) тыелган куллану төрләре;
  - 2) шартлы куллану төрләре.
-
- Житештерү-коммуналь объектларның санитар-сак зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез мөлкәт объектларыннан тыелган файдалану төрләре:
  - - аерым торак йортларны да кертеп, торак төзелеше;
  - - рекшафт-ял итү зоналары, ял итү зоналары, курорт территорияләре, шифаханәләр һәм ял йортлары;
  - - бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар төзелеше территорияләре, коллектив яки индивидуаль дача һәм бакча-яшелчә участоклары, шулай ук яшәү тирәлегенә сыйфаты күрсәткечләре булган башка территорияләр;

- - спорт корылымалары, балалар майданчыклары, мэгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөвалау-профилактика һәм сәламәтләндрү учреждениеләре;
- - дару матдәләре, дару чаралары һәм (яки) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярым продуктлары складлары;
- - азык-төлек тармагы объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктарының күпләп складлары, эчәргә яраклы су әзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылымалар комплекслары.
-
- Житештерү-коммуналь объектларның санитар-сак зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез мөлкәт объектларыннан шартлы рәвештә файдалану төрләре:
  - -дежур авария персоналы өчен торак булмаган бүлмәләр, вахта методы буенча эшләүчеләр өчен тору бүлмәләре (ике атнадан артык түгел), идарә биналары, конструктор бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-сәламәтләндрү корылымалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар жәмәгать һәм индивидуаль Транспорт саклау өчен майданчыклар һәм корылымалар, янғын депосы, Жирле һәм транзит коммуникацияләр, Лер, электр подстанцияләре, нефть- һәм газүткәргечләр, техник су белән тәмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су әзерләү өчен су суыту корылымалары, канализация насос станцияләре, әйләнешле су белән тәмин итү корылымалары, автозаправка станцияләре, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре.
-
- 4. Үлэт базларының санитар-саклау зоналары
  - Арча шәһәренә төньяк-көнбатыш һәм төньяк-көнчыгыш өлешләрендә ике үлэт базы бар, шуларның берсе себерчелек.
  - РФ Баш дәүләт санитар табибы Г. Г. Онищенко 08.02.2008 ел, №7 карары нигезендә үлэт базларының санитария-саклау зонасы күләме 50 м тәшкит итә.
  - Үлэт базларының санитар-сак зонасы территориясен шартлы рәвештә куллануның рөхсәт ителгән төре-гамәлдәге норматив документлар (табигый үсемлекләр) таләпләренә туры китереп махсус билгеләнештәге яшелләндрү. Бу территорияне бүтән куллану тыела.
-
- 5. Магистраль газ үткәргечнең санитар ярылуы
  - СНиП 2.05.06-85* «магистраль торбаүткәргечләр» нигезендә» Арча шәһәренә төньяк-көнбатыш чикләреннән 250 м ераклыкта уза торган магистраль газүткәргечнең санитар ярылу күләме 300 м тәшкит итә.
  - Труба үткәргечләрнең санитар ярылуы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез милек объектларыннан тыелган файдалану төрләре:
    - шәһәр үсеше һәм башка торак пунктлар;
    - бакча йортлары булган коллектив бакчалар, дача бистәләре ашаган;
    - □ аерым Сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
    - кошчылык фабрикасы, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
    - сөт заводлары;
    - минераль үсеш карьерасы;

- 20 дән артык автомобильләр саны буенча шәхси хужалар автомобильләре өчен гаражлар һәм ачык стоянкалар □ ;
- халык күпләп жыела торган аерым биналар □ мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ. б.);
- чыршы торак биналар 3 катлы һәм югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньлар; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;

чистарту корылмалары һәм насос станцияләре магистраль торбага кагылмый торган суүткәргеч;

□ 1000 м³ артык саклагыч күләмле янып торган һәм янып торган сыеклыклар һәм газлар складлары; автоягулык станцияләре;

Россия элемент министрлыгы һәм башка ведомстволарның күп каналлы радиорелей линиясе торба үткәргечләре, мастлар (башнялар) һәм күп каналлы радиорелей элемент линиясе корылмалары; телевизион манаралар.

6. Су саклау зоналары, су объектларының яр буйлары һәм яр буйлары

Су саклау зоналары булып өслек су объектларының яр буйларына тоташкан һәм әлеге су объектларының пычрануын, чүпләнүен, яланын булдырмау, аларның сулары бетү, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык эшчәнлеген һәм башка төр эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

Су саклау зоналары чикләрендә Яр буе саклагыч полосалары билгеләнә, территорияләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә.

Яр буйлары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына керүен тәэмин итү максатларында бүлеп бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның яки елгаларның су саклау зоналарының киңлегә аларның чишмәләреннән елгалар яки елгалар өчен озынлыкта билгеләнә:

- 10 км га кадәр-50 м;
- 10-50 км-100 м күләмдә;
- 50 км һәм аннан да күбрәк-200 м.

Елга өчен, чишмәдән тамагына кадәр 10 км озынлыктагы инеш өчен су саклау зонасы яр буендагы саклагыч полосага туры килә. Елганың чишмә башы өчен су саклау зонасының радиусы 50 м күләмдә билгеләнә.

Яр буе саклагыч полосасының киңлегә су объекты ярының уклонына карап билгеләнә һәм кире тау өчен 30 м яки 0□, 3□ кадәр тау өчен 40 м һәм 3□ һәм аннан да күбрәк тау өчен 50 м тәшкил итә.

Аеруча кыйммәтле балык хужалыгы әһәмиятенә ия булган күлнең яр буе саклагыч полосасының, сусаклагычның киңлегә (уылдык, нагула, балыкларның кышлары һәм башка су биологик ресурслары) якындагы жирләрнең качуына карамастан, 200 м күләмдә билгеләнә.

Су объектының яр буенда гомуми куллану өчен эшләнгән яр полосасы урнаштырыла.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлегә 20 м тәшкил итә, каналларның яр буе полосасыннан, шулай ук Чишмәдән тамакка кадәр озынлыгы 10 км дан артмаган елгалардан һәм елгалардан кала.

Шулай итеп, Казансу елгасының су саклау зонасы 200 м тәшкил итә, Яр буе саклау полосасы – 50 м, яр буе полосасы – 20 м. Казансу елгасы кушылдыгы өчен. Водинкалар һәм Кисьмес, 50 м күләмдә су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары, шулай ук 20 м күләмдә яр буйлары урнаштырылган.

Шәһәрнең көнчыгыш чиге артында Арча балык хужалыгы буалары урнашкан, алардан яр бие саклагыч полосасы 200 м күләмендә урнаштырылган.

Елгаларның су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчемсез милек объектлары өчен башка су объектлары билгеләнә:

- тыелган куллану төрләре;

- бассейн һәм башка территорияль идарә органнары белән махсус килештерү, әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән жәмәгать тыңлаулары процедураларын кулланып вәкаләтле дәүләт органнарының су фондыннан файдалану һәм саклау буенча рөхсәт ителә торган шартлы куллану төрләре.

Елгаларның су саклау зоналары, башка су объектлары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез мөлкәт объектларыннан тыелган файдалану төрләре:

- туфракны ашлама өчен канализация куллану;

- зиратларны, үләт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, агулы һәм агулы матдәләрне күмү;

- үсемлекләрнең корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларыннан тыш), юллар буйлап хәрәкәт итүләре, юлларда һәм каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда тукталышлардан тыш.

Яр буйлары чикләрендә, су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, тыела:

- жирләрне сөрү;

- чүп-чарны урнаштыру;

- ферма хайваннарын көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, мунчалар оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә су объектларын су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә пычранудан, тыгылудан һәм су бетүдән саклауны тәмин итә торган корымалар белән жиһазландыру, төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләүгә һәм файдалануга тапшыруга рөхсәт ителә.

Су объектларының яр бие полосасы чикләрендә алар янында хәрәкәт итү һәм тору, шул исәптән һавәскәр һәм спорт балыкчылыгын тормышка ашыру һәм йөзү чараларын туктату рөхсәт ителә.

Яр буенда тыелган куллану:

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;

- механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

7. Электр линияләрен саклау зонасы

ГОСТ 12.1.051-90 нигезендә " электр куркынычсызлыгы. 1000 артык көчәнешле электр тапшыру линияләренең сак зонасында» Арча шәһәре территориясе буенча уза торган электр тапшыру линияләренең сак зоналарында куркынычсызлык арасы 25 м тәшкил итә (110 кВ көчәнеш өчен).

ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында консолидацияләгән һәм республика бюджетына кергән жир кишәрлекләрен арендага өчен кергән табыш нәтижәләре ясалды.:

электр тапшыру линияләрен эксплуатацияләүнең куркынычсызлыгын һәм өзлексезлеген боза торган яисә кешеләргә карата куркыныч тудырырга мөмкин гамәлләр үткәру:

- ягулык-майлау материаллары саклагычларын урнаштыру;

- полигон жайланмасы;
- шартлаткыч эшлэр үткөрү;
- ут үрчетү;

коррозив һәм коррозив матдэлэрне һәм ягулык-майлау материалларын ташлау һәм агызу;

чыбыкларга эскиз ясау һәм аларга чит эйберлэрнең якынлашуы, шулай ук терәкләргә күтөрөлү;

эшлэр үткөрү һәм экстремаль һава шартларында һава тапшыру линиялэрнең сак зонасында булу.

Электр тапшыру линиясе белән идарэ итүче оешма белән килештерелгән шартлы куллану төрлөрө:

- төзелеш, монтаж һәм сугару эшлэрэн башкару, агач утырту һәм кисү,
- азык, ашлама, ягулык һәм башка материаллар туплау,
- 4 мнан артык юл өслегеннән йөк белән яки йөк белән гомуми биеклектөгө машиналар һәм механизмнар өчен юллар.

8. Жир асты су чыганакларын санитар саклау зонасының I билбавы

СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендэ " эчэргэ яраклы су белән тээмин итү чыганакларын һәм суүткэргечлэрне санитар саклау зоналары» алардан су белән тээмин итү чыганакларын пычратудан саклау максатларында санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч билбау: беренче билбау – каттый режимлы билбау, шулай ук икенче һәм өченче билбау – чикләү билбаулары керэ.

Арча шәһэрндэ су алу һәм су насос станциясе бар, алар өчен "Татводпроект" институты ААЖ тарафыннан суүткэргеч белән су алу жайланмаларының эш проектларын төзөткэндэ, 50 м тәшкил иткән беренче ЗСО билбауларының чикләре урнаштырылган.су катламын микробиаль һәм химик пычранудан саклау өчен билгелэнгән ЗСОНЫҢ икенче һәм өченче билбауларының үлчэмнэре исәпләнмэгән.

Эчэргэ яраклы су белән тээмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы чиклэрндэ урнашкан жир кишэрлеклэрэннән һәм башка күчөмсөз мөлкәт объектларынан тыелган файдалану төрлөрө:

- биек кәүсәле агачлар утырту;
- суүткэргеч корылмаларны эксплуатацияләү, реконструкцияләү һәм кинәйтүгэ турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрлөрө, шул исәптән төрлө билгеләнештөгө торбаүткэргечлэр салу;
- торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешелэр яшәве, агу химикатлары һәм ашламалар куллану.

44 нче мәкалә. Территориялэрне махсус куллану шартлары булган зоналар тарафыннан билгелэнгән күчөмсөз милекне куллануны чикләү (табигый чикләүлэр)тасвирламасы

Эрозион процесслар-даими, вакытлыча су агымы һәм абразия күренешлэрэ эшчәнлегө белән күрсәтелгән туфрактарны, грунтларны, ярларны һәм елгаларны юу процесслары комплексы.

Арча шәһэрэ территориясендэ чокыр ясау процесслары күбөсенчэ аның үзәк өлешендэ үсеш алган һәм Казансу елгасын һәм аның кушылдыкларын тундыруга багышланган.

Эрозия процессларын тарату зоналарында эшчәнлек режимы 22-02-2003 «территорияләрне, биналарны һәм корымаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык саклау. Төп нигезләмәләр», ГОСТ Р 22.1.06-99 «куркыныч геологик процессларны мониторинглау һәм фаразлау».

Эрозия процессларына дучар булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын куллануны чикләү төрләре:

биналарны проектлаганда һәм төзөгәндә төзелеш территориясен инженерлык яклавы каралырга тиеш;

үсеш өчен мониторинг тикшеренүләре үткәрү, күзәтчелек челтәрен киңәйтү, эрозия тауларын саклау чараларын эшләү һәм тормышка ашыру кирәк.

Су басу-жир асты суларының дәрәжәсен күтәрү һәм аэрация зонасының жир асты эшчәнлеген бозуга, жир асты суларының физик һәм физик-химик үзлекләрен үзгәртүгә, туфрак туфракларын, төр составын, үсемлек катламының структурасын һәм продуктивлыгын үзгәртүгә, хайваннар яшәгән урыннарын үзгәртүгә китерә торган жир асты сулары туфракларын дымландыру.

Су басу-су агымы, сулык яки жир асты сулары дәрәжәсен күтәрү нәтижәсендә территориядә ирекле су өслеген барлыкка китерү.

Су басу һәм су басу зоналарында эшчәнлек режимы «территорияне су басудан һәм су басудан инженерлык саклау»СНиП 2.06.15-85 регламентлаштырыла.

Су басу һәм су басу участкалары Арча шәһәренең үзәк өлешендә бүлөп бирелгән һәм Казансу елгасына туры китерелгән.

46 Статъя. Гомуми файдаланудагы төп территорияләрне һәм шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнмәгән жирләрне билгеләү

Иң яхшы 1. Гомуми файдаланудагы территорияләр – парклар, скверлар, бульварлар, аллеялар

Территорияләрне билгеләү:

- Яшел урыннар;
- төзекләндерү элементлары;
- кече архитектура формалары;
- балалар мәйданчыклары, ял мәйданчыклары;
- спорт һәм уен мәйданчыклары;
- велосипед һәм жәяүле юллар;
- спорт-ял итү инвентарьларын прокатка алу пунктлары;
- янгын саклау объектлары (гидрантлар, резервуарлар, янгынга каршы сулыклар һ. б.);
- ачык типтагы пассажир машиналарын вакытлыча саклау өчен машина кую урыннары;
- жәмәгать туклануы предприятиеләре (жәйге кафе);
- жәйге театрлар һәм эстрадаһалар;
- тирә;
- эт йөртү мәйданнары.

47 нче мәкалә. Сызыклы объектлар белән мәшгуль жирләр

ЛО-1-урамнар, юллар.

ЛО-2-инженерлык челтәрләре коридорлары.